...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! — 40-дэхи жэлээ гарана

УРЯАД ҮНЭН

Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

...160) | 1963 оной апрелиин 26, пятница | Сэн 2 мүнгэн

...ЕХНИКЭЕЭ, ГАЗАРАА ҺАЙНААР ...АГЛАЯ, БАЯН УРГАСА ТУЙЛАЯ!

Буряадай АССР-эй бүхы механизаторнуудта, колхоз, совхозуудай инженернүүдтэ, технигүүдтэ, агрономууд болон бусад хүтэлбэрилэгшэдтэ зорюулагдаһан бэшэг

...өрэй үйлэдбэриин ...унизм» колхозой ...уряадай АССР-эй ...нэрэтэй түрэтэй- ...хабарай тарил- ...р үнгэргэхын, үн- ...хын түлөө социа- ...өөр дэлгэрүүлээл ... таанарта — кол- ...үхы механизатор- ...

... ажалшад, усть- ...шагые зүбшэн ... арга боломжо- ...өөд, гүрэндөө 40 ...а худалдаха гэхэ ...рбэ дахин үлүүлэн ...гамалнуудай үрэһэ ...хоэнигүүдтэ ху- ...ахэ таряа нилээд ...га хараалаа һэн.

... бидэнэр амжал- ... шадахабди гэжэ ... байнабди. Юуб ... хубаарилгые ..., һайжаруулһан ...ашаар 1962 ондо ...уд 3800 гектар 1963 ондо 5192 ... Тэрэ тоодо шэ- ... гектарһаа 4000 ... юм. Тэрэшэлэн ...саахарай свёкло ...ургамалнуудай та-

...өөр абахын тула ...е саашадань дээ- ... Агрономическа ... туйлалтануудые, ...дүй дүршэл хэрэг- ...тар бүриһөө 19 ... тоодо 22 цент- ...жа абаха, цент- ...нь үнэ сэнгые 2 (1962 ондо) бай- ... 40 мүнгэндэ ...ын гектар бү- ...силос даража, ку- ...центнер бүхэнэй ... нёдондо 27 мүнгэ ... 20 мүнгэндэ ...обди.

...алһан эдэ зорил- ... ажалые зүбөөр ...кэ, газараа һай- ... хүсөөр лэ амжал- ...ахэ юм гэжэ би- ... **«...нэн түрүүн ... бусаар хандаха ... Машина бүхэн ...тай гарта үгтэ- ... газар бүхэн тус- ...гдаха ёһотой»** ...ущев шэнэ газар ...уулда дурадха- ... ЦК-гай Нэгэдэхи ...эй Министрнүү- ...ашын энэ захяа ...д ороной бүхы ..., бидэнэртэ ха- ...кэ, газарые эзэ- ...ар ехэ аша үрэ- ... өөһэдынгөө дүй ...гообди. 1961 он- ... тракторнуудые ...хаб, газараа зү- ... һайса бодомжолог- ...хозой хоёр комп- ...та дүрбэн трак- ... байгаа. Тэдэнэр ... 2—3 «ДТ-54» ... бүхы хүдэлмэреэ ...һаар үрдидэггүй ...гын, ургаса ху- ...игадын техникые ... хэрэг гарадаг ... газар, техникэ ... ургасын түлөө ...ан.

...уудые хаража, ... томодхожо, хоёр ...гдэһэн юм. Эдэ ... бригадада 7-8 ... ороохо таряа ур- ...тай тракторна ...шной трактор- ... гурбан звено ... звенонуудта га- ...гдажа үгтэһэн, ...сад машинанууд ... комбайнууд — комбайнернуудта, сеялкэнүүд — сеялкэшэдтэ гэхэ мэтээр даалгагдаһан байха юм. Тиимэһээ трактор, комбайн, сеялкэ бүхэнэй түлөө тусхай хүн харюусадаг, хэһэг газар бүхэнэй түлөө отряд, звено харюусадаг болонхой. Тэрэшэлэн механизаторнуудай ажалай түлөөһые тогтоохо асуудал бодомжологдоһон, һайнаар хүдэлһэн, ороохо тарянай, тэжээлэй ургамалнуудай баян ургаса абаһан хүнүүдые материальна талаар урмашуулха тушаа хэмжээн абтанхай. Мүн механизаторнууд машинаа һайнаар абажа ябаһанай, техникэ заһабарилгада гаргашалагдадаг мүнгэ зөөри алмаһанай түлөө урмашуулагдана.

Манай колхоздо эмхидхэгдэһэн тракторна комплексно бригаданууд эгээл зохид гэжэ бидэнэр тоолонобди. Иимэ түхэлэй бригаданууд хоёр жэлэй туршада шалгагдажа, һайн байһанаа харуулаа, тракторнуудай бүтээсэ дээшэлжэ, хүдөө ажахын ургамалнуудай ургаса ехэ болоо. Ороохо тарянай ургаса 1958 ондо 10 центнер, 1960 ондо 12,1 центнер байбал, 1961 ондо—13,9 центнер, 1962 ондо—18,3 центнер болонхой.

Эдэ бүгэдэ хадаа техникэ, газарай түлөө хүнүүдэй харюусалгатай болоһые гэршэлнэ. Тусхай мэргэжэлтэй отрядууд болон звенонуудтай иимэ томодхогдоһон бригадануудые бии болгоһоной эсэстэ агротехникэ һайнаар баримталха, тракторна агрегадуудые тарилга, ургаса хуряалгын үедэ нагэ газар олоор хүдэлгэхэ аргатай болообди. Тэрэнэй ашаар хабарай тарилга поли бүхэндэ таараха һайн болзорто үнгэргэгдэдэг болонхой. Энэмнай манай колхозой эрхэ байдалда шиидхэхы удха шанартай гээшэ. Юуб гэхэдэ, манай полинуудай хүрьһэн өөрынгөө бүридэлэй, нюруугай, микро-уларилай талаар хоорондоо ехэ илгаатай. Тиимэһээ поли бүхэн өөһэдынгөө тусхай агротехникэтэй, ямар сагта тарилга эхилээд, хэзээ дүүргэхэб, ямар элдүүрилгэ хэрэгтэйб гэһэн эрилтэ табина. Эдэ бүхы хүдэлмэриие саг соонь хэхын тула техникэеэ ехэл шадамараар, һайнаар хэрэглэхэ, заримдаа бүхы техникэеэ энэ тэрэ поли дээрэ суг хүдэлгэхэ ушар гарадаг.

Долоон жэлэй түсэбэй табадахи жэлэй баян ургасын түлөө тэмсэжэ эхилхэеэ байхадаа, бидэнэр хабарай тарилгада хүсэд бэлэн гээшэбди. Тракторнууд, плуг, сеялкэ болон бусад машинанууд һайн шанартайгаар заһабарилагдажа, полевой стануудта гаргагдаад байнхай. Мүн хүнүүдшье бэеэ зэһэнхэй. Трактористнууд, сеялкэшэд болон горючи зөөгшэд, үрэһэ шэрэгшэд, эдеэ шанагшад болон хамһабариин бусад хүнүүд тодорхойлогдонхой. Намар, үбэлэй туршада механизаторнуудай бүгэдэ ниитын һургуулинуудта 72 механизатор, тэрэ тоодо 30 тракторист һургагдажа гараа. Энээнэй ашаар бүхы тракторнуудаа, тэрэ тоодо 15 «ДТ-54» тракторнуудые хоёр халаанда хүдэлгэхэ арга олгогдоо. Сеялкэнүүдэй 9 агрегадта сеялкэшэд шэлэн олого ожо, полевой стануд заһагдажа, бэлэн болонхой. Тэндэ тарилгын үедэ хамтын эдеэ бэлдэгдэхэ байна.

Бүхы ургамалнуудай агротехникэ бодомжологдожо тодорхойлогдонхой. Нэн түрүүн бидэнэр ехэхэн анхаралаа үрэһэ хүрэнгэдэ хандуулһан байнабди. Бүхы тарилгада хүсэд хүрэхэ һайн шанартай, нютагай эрхэ байдалда таараха сортовой үрэһэн бэлдэгдэнхэй. Шэниисын бүхы тарилга «Онохойская-4», «Лютесценс-62» гэжэ һайн сортын үрэһөөр таригдаха. Юрэнхыдөө манай колхоздо үрэһэнэй ажахы муу бэшээр эмхидхэгдэнхэй. Колхознай үе үе болоод лэ үрэһэнэй сортнуудые һэлгэдэг, һайн сортын үрэһэнүүдые, мүн тэрэнһээ абтаһан үрэһэнэй тарияе холин худхангүй абаха, үрэһэнэй таряа ургуулдаг полинуудые тусхай хүнүүдтэ даалгаха хэрэг гуримшуулагданхай. Колхознай үрэһэ тариха хүсэд нормо баримталха тушаа ехэ анхарал хандуулдаг. Энээндэ агрономическа талаар һайса бодомжолжо хандадаг байха юм. Жэшээнь, шэниисын үрэһэн гектар бүридэ 230 килограммһаа 240 килограмм хүрэтэр таригдадаг. Тиихэдээ гектар бүридэ 7 миллион һайн шанартай ороохо тарихые оролдонобди. Энээниие бодото ажал дээрээ шалгажа үзөөбди. Жэшээнь, 1962 ондо «Онохойская-4» сортын шэниисэ гектар бүридэ 240 килограмм хүртэхөөр Гуреново, Попово гэжэ газарта таряа һэмди. Энээнэй аша үрэнь дары харагдаа. Гуреново нютагай 355 гектар дээрэһээ П. П. Челночковой бригада гектарай 31 центнер таряа ургуулжа абаһан байна.

Ургамалнуудые ямар газарта, урда жэлдэнь юу таригдаһан полидо ургуулхаб гээшэ ехэ удха шанартай. Манай ажахыда ургамалнуудые зүбөөр ээлжэлүүлэн тариха тушаа хэмжээ абтанхай. Ороохото болон тэжээлэй үнэтэ ургамалнууд май һарада һайнаар хахалагдаһан 2100 гектар паар дээрэ, мүн саг соогоо зохидоор элдүүрилэгдэһэн 850 гектар намарай паар дээрэ таригдаха. Кукурузын һүүлээр шэниисэ тарихада һайн ургаса үгэдэг байһаниинь хараадаа абажа, бидэнэр нёдондо кукуруза тариһан 500 гектарта шэниисэ тарихамнай. Энээнһээ һайн ургаса абтаха байһандань этигэнэбди. Юуб гэхэдэ, нёдондо Хребет гэжэ газарта кукурузын хойноһоо шэниисэ тариһамнай, гектарай 27 центнер ургаса абтаа һэн. Зарим шэниисэ горохой, тэжээлэй бобын таригдаһан газарта ургуулагдаха. Эдэ ургамалнуудай һүүлээр шэниисэ тарихада мүн лэ зохид гээшэ.

Баян ургаса абалгада тэрэшэлэн ямар янзаар тарилга хэгдэһэниинь ехээр нүлөөлдэг. Юрынхидэ орбол, хэрээһэлүүлэн тарихада бүлюу һайн гэжэ манай бүхы механизаторнууд өөһэдынгөө дүй дүршэл дээрэһээ ойлгожо абанхай. Тиимэһээ байгша ондо ороохото ургамалнууд бүхыдөө хэрээһэлүүлэн таригдаха юм. Бидэнэр тарилгынгаа һүүлээр газарай хүрьһые нягтаруулдаг агротехникые эрхэ бэшэ хэрэглэдэг болообди.

Ороохото ургамалнуудай тарилгын үедэ агротехническэ бүхы эрилтэнүүд — үрэһэ хүрэнгые ямар гүнзэгыдэ тариха болон бусад эрилтэнүүд наринаар баримталагдана.

Колхоздомнай кукуруза ургуулха түрүү агротехникые баримталха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдана. Энэ зорилгоор манай бригадануудта ородог кукурузашадай звенонуудта эгээн дүй дүршэл ехэтэй механизаторнууд табигдана. Звено бүхэндэ тусхай техникэ, газар даалгагдажа үгтэнэ. Үрэһэ хүрэнгэ, минеральна үтэгжүүлгэ абтанхай. Кукурузын полинуудта наг шэбхэ эмхитэйгээр зөөгдэжэ байнхай. Тарилгын эхилтэр кукурузын газарта бүхыдөө 13 мянган тонно наг шэбхэ тараагдаха гэхэ гү, али гектар бүридэ 20 тонно шэбхэ гаргагдаха юм. Тэрэнһээ гадна хахалжа байхадаа гү, али лущени хэхэ үедөө газарай хүрьһэндэ гектарай 1—1,5 центнер аммиачна селитрэ тараагдаха. Тарилгаяа бүхыдэнь квадратно-гнездовой аргаар хэжэ, ургамалай гараадүй байхада, гараһан хойноньборнойлоод, һүүлээрнь зурууд хоорондын элдүүрилгые хоёр тээшэнь хэжэ орохо байна.

Сэхынь хэлэхэдэ ургамал бүхэниие, поли бүхэндэ тарилга хэхэ, баян ургаса абаха агротехникэ элитэ болонхой. Зорилго юуб гэхэдэ, хабарай тарилгын хүдэлмэриие нарин нягтаар эмхидхэжэ, ургасын хойноһоо һайнаар харууһалха, тракторна агрегадуудые газар хахалалга, тарилга, ургасын хойноһоо харууһалга дээрэ бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ хэрэг болоно. Энэ талаар колхозой механизаторнуудай урда ехэшье, бэрхэшээлтэйшье зорилго табигдана. Колхознай энэ жэлдэ 6382 гектар тарилга хэхэ, тэрэ тоодо 5192 гектар таряа, 650 га кукуруза, 90 га хартаабха, 74 га саахарай свёкло, 11 га овощ тариха юм. Эдэниие тарихын, ургасын хойноһоо харууһалхын, бүхы ургамалнуудые хуряажа абахын тула манай хоёр тракторна бригадануудта 15 «ДТ-54», 1 «С-80», 7 «МТЗ» болон бусад 4 тракторнууд бии. Бүхыдөө 27 тракторта йбди, тэдэниие условно тракторта тоолоходо 57 болоно.

Тиимэһээ трактор бүхэндэ аяар 630 гектар зөөлэн хахалалга хүртэнэ. Бүхы тракторна хүдэлмэриин хэмжээн 36 мянган гектар зөөлэн хахалалгада хүрэнэ. Сеялкын агрегат бүхэндэ аяар 640 гектар тарилга хүртэнэ. Энэ ушар хадаа бүхы машинануудые үдэрһөө үдэр бүри бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха эрилтэ колхозой бидэ, бүхы механизаторнуудые уялгална. Тиимэһээ хабарай тарилгын хүдэлмэриин түсэб табихадаа хүн бүхэн 1,5 нормо үдэр бүри дүүргэхээр хараалагданхай. Иимэ ехэ харюусалгатай хүдэлмэриин гараад байхада манай бригадануудай механизаторнууд үдэр, халаан бүхэндэ нормоёо адагынь 1,5 дахин дүүргэхэ гэһэн уялга абаа.

Тракторнуудай хойноһоо техническэ харууһалга оролдосотойгоор хэхэ, трактористнуудта туһа хүргэхэ нүүдэл мастерскойн хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ гол анхаралаа табихабди. Газар хахалха, тарилга хэхэ хүдэлмэридэ тракторнуудые нэгэ газарта олоор хүдэлгэхэ дүршэл үргэнөөр хэрэглэжэ, бэе бэедээ нүхэр ёһоной туһаламжа хүргэлсэжэ байхабди.

Хабарай тарилгын үедэ бүхы хүдэлмэриие имагтал һайн шанартайгаар хэжэ, голодоһо гаргаха, ажалдаа залхуурха ябадалые усадхаха гэжэ оролдонобди. Трактористнууд өөһэд хоорондоо, тракторна отрядууд болон звенонууд хүдэлмэриингөө шанарые хоорондоо шалгалсаха байна. Манай колхозой механизаторнууд бүхы хүдэлмэреэ һайнаар, үнэн сэдьхэлһээ хэдэг, голодоһо гаргагшадые хэһээдэг һайн заншалтай болонхой. Жэшээнь, 1962 ондо манай нэгэ механизатор тарилга хэхэдээ далан гаргаһан, полиингоо захые дабхар таряагүй орхиһон байшоо. Энээндэнь бүхы механизаторнууд ехээр дураа гутажа, голодоһо гаргагшалта шан үгэхэгүй гэһэн эрилтэ табиһан байна. Колхозой правлени, партбюро тэдэнэй тон зүб эрилтые дэмжээ һэн. Тиигэжэ голодоһо гаргагшад зэмэеэ амсаа. Энэ жэшээ юу харуулнаб гэхэдэ, манай механизаторнууд ажалдаа үнэн сэдьхэлһээ хандадаг, баян ургасын түлөө харюусалгаяа мэдэрдэг байха юм. Иимэ ехэ харюусалга, зорилгоёо мэдэржэ, манай механизаторнууд энэ жэлэй баян ургасын түлөө тэмсэжэ эхилбэ гээшэ.

Манай хүнүүдэй ухаан бодолой ургаһыень хараадаа абажа, бидэнэр энэ жэлдэ хэһэн хүдэлмэриин хэмжээе агрегадуудай механизаторнууд өөһэдөө үдэр бүри абадаг болохо гэжэ шиидээбди. Тиихын тула агрегат бүхэндэ хэмжүүр үгэхэбди. Тоо бүридхэгшэд ямар нэгэн поли дээрэ хүдэлмэриин дүүрэхэдэл хэмжэхэ юм.

Механизаторнуудай хоорондо социалис мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулагдаха байна. Мүрысөөнэй дүн үдэр бүри согсологдожо, дүн харуулгын самбарта бэшэгдэхэ. Мүрысөөндэ түрүүлэгшэдые урмашуулхын тула колхозой партбюро болон правлени дамжуулгын улаан вымпел, элдэб шан тогтоонхой.

Колхозой правлени болон партийна организаци хабарай тарилгада ябажа байһан механизаторнуудай культурно-ажаһуудалай эрилтые һайнаар хангахын түлөө оролдоно, механизатор бүхэндэ полевой стан дээрэ оро дэбисхэр түхеэрхэ, тэдэниие тусхай хубсаһаар, бээлэй, нюдэнэй шэл гэхэ мэтээр хангаха. полевой стануудта банинуудые таһалгаряагүй хүдэлгэхэ гэжэ шиидээ. Механизаторнуудай сүлөө сагаа һайнаар үнгэргэхын тула шатар даам, библиотечкэ. радиоприемник гэхэ мэтэ абтаа. Үе үе болоод лэ тэндэ кино гаража байха, уран һайханай самодеятельностиин концерт, хөөрэлдөө болон лекци эмхидхэгдэжэ байха юм. Мүн полевой стануудта медицинскэ, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд, автолавканууд срэжэ байха.

Нүхэд механизаторнууд!

Буряадай АССР-эй 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан, хабарай тарилга дээрэ социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэе. Механизм бүхэниие бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, хабарай тарилгые богони. һайн болзорто үнгэргэе!

Түрэл Коммунис партиингаа, Советскэ правительствынгаа даабариие нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, хабарай сагта табигдаһан зорилгонуудаа амжалтатайгаар бэелүүлэе.

«Коммунизм» колхозой механизаторнуудай даабаряар. тэдэнэй үмэнэһөө бэшэгтэ гар табигшад:

П. П. Челночков, В. А. Батурин— комплексно бригадануудай бригадирнуудые техникын талаар орлогшод;

И. Н. Екимов, Р. А. Мурзин, А. Д. Бянкин, В. А. Екимов, И. Н. Федотов—трактористнууд;

С. П. Нрасинский, Ф. Л. Красулин — комбайнернууд-сеялкэшэд;

А. Д. Мурзин, И. М. Нрасинский—кукурузашад;

А. Я. Туранин—колхозой инженер, **С. Д. Унич** —агроном;

Н. Г. Ревенский — партбюрогой секретарь. **Н. Г. Тютрин**—колхозой түрүүлэгшэ.

Энэ бэшэг Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управлениин «Коммунизм» колхозой механизаторнуудай суглаан дээрэ 1963 оной апрелиин 19-дэ зүбшэн хэлсэгдэжэ абтаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): В. А. Екимов, Ф. Л. Красулин, Р. А. Мурзин, П. П. Челночков.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): А. Д. Мурзин, И. К. Федотов, И. К. Екимов, В. А. Батурин.

...СР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

...СР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ...эй грамотаар В. Р. Филипповые шагнаха тухай

... үйлэдбэриин ... габьяатай ..., 50 наһатай ...шарамдуулан, ... ажахын ин- ... ветеринарна эрдэмэй доктор, профессор **Филиппов Василий Радионовичые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

...АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

...АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

... Соведүүлэй байшан.
...апрелиин 23.

Хүдөөгэй агитаторай хүндэтэ уялга

Ажалшадай дунда ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри саг үргэлжэ, ойлгосотой һайнаар ябуулжа, хүн бүхэнэй дунда хүндэтэй, нэрэтэй солотой болоһон агитаторнууд республикымнай хүдөө тосхонуудаар тоогүй олон. Хориин үйлэдбэриин управлениин Нарһатын совхозой хоёрдохи фермын агитатор Цыренжап Ширапович Ширабоной, Зэдын үйлэдбэриин управлениин «Коммунизм» колхозой хоёрдохи отделениин агитатор Цыбен Цыбикович Сагалеевэй болон бусадай һайшаалта хэрэг, ажал хүдэлмэри бүгэдэндэ мэдээжэ болонхой.

Олонхи партийна организацинуудай агитаторнууд ажалшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ажабайдалтай, ажахы бүхэнэй урда байһан зорилгонуудтай нягта холбоотойгоор ябуулжа, тэдэнэй хүсэ шадалые ажалай амжалтануудта элсүүлнэ. Жэшээлхэдэ, Кабанскын үйлэдбэриин управлениин «Байкальский» совхозой хоёрдохи отделениин агитатор Петр Андреевич Первушин һаалишад, малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ходо ябуулжа байдаг, социалис мүрысөөнэй дүн үдэр бүри гаргажа, «дайшалхы хуудаһанууд», бюллетеньнүүд дээрэ бэшэдэг. Уялга, зорилгонуудаа, ажал хүдэлмэреэ ходо мэдэжэ байдаг отделениин малшад, урданайхиһаа һураггүй һайнаар хүдэлдэг болоо. Тэдэнэр һү абаха, гүрэндэ худалдаха нэгэдэхи кварталай түсэб 114 процент дүүргээ.

Ажал хүдэлмэридөө шэнэ онол аргануудые үргэнөөр хэрэглэжэ, ажалшадай дунда ниитэ-политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һонирхолтойгоор ябуулжа байдаг агитаторнууд колхоз, совхозуудаар үдэр бүри олошорно. Энэ талаар Зэдын үйлэдбэриин управлениин Ториин совхозой гурбадахи отделениин агитаторнуудые тэмдэглэмээр. Тэдэнэр Долгор-Цырен Жалсановагай хүтэлбэреэр тусхай агитгруппа байгуулаад, гүүртэ, отара, фермэнүүд дээгүүр ябажа, малшадай дунда хөөрэлдөө, элидхэл үнгэргэнэ, социалис мүрысөө шадамараар эмхидхэнэ, харуулан ойлгуулха агитаци гоё һайханаар зуража үлгэнэ, «дайшалхы хуудаһа», «сахилгаан» гэхэ мэтые гаргана.

Олонхи агитаторнууд гансашье дүлэтэ үгөөрөө бэшэ, мүн ажал хэрэгээрээ ажалшадые ажалай амжалтануудта зорюулна. Жэшээ болгон Захааминай «Байгал» колхозой агитаторнууд Цыбикжап Чернинов, Жугдур Цыденов, Михаил Цыренов болон бусадые абаад үзэе. Эдэ нүхэдүүднай ажалшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри оролдосотой һайнаар ябуулжа байхынгаа хажуугаар, даалгагдаһан ажал хүдэлмэридөө бүхы хүсэ шадалаа зорюулжа, бүгэдэндэ ажалай үльгэр жэшээ харуулжа ябадаг.

Гэхэтэй хамта, хүдөөгэй партийна организацинуудай бүхы агитаторнууд хүндэтэ уялгадаа харюусалгатайгаар хандана гэхын аргагүй. Зарим партийна организацинуудай олохон агитаторнууд ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ тон һулаар хабаадана. Хэрбээ Түнхэнэй үйлэдбэриин управлениин Саянай совхозой, Зэдын үйлэдбэриин управлениин «Коммунизмын зам» колхозой, Кабанскын үйлэдбэриин управлениин Оймоорой совхозой холын фермэ, отара, гүүртэнүүдээр ябаа һаа, «манда агитаторнууд үнинэйшье харагдаагүй» гэжэ малшадай гомдохые дуулахат. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ. тэндэхи партийна организаци, парткомууд агитколлективүүдээ һулаар хүтэлбэрилнэ. агитаторнуудта шанга эрилтэ табинагүй. ажал хүдэлмэриинь хинан шалганагүй гээшэ.

Хэды хоноод Майн 1-ниие угтахамнай. Энэ жэлэй июлиин 7-до республикынгаа 40 жэлэй ойн һайндэрые найрлахабди. Энээнтэй дашарамдуулан хүдөөгэй агитаторнууд ажал хүдэлмэреэ эрид һайжаруулха ёһотой. Хаа хаанагүй элидхэл, хөөрэлдөө, лекцинүүдые үнгэргэхэ, харуулан ойлгуулха агитаци шэнэдхэхэ, ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһа», тусхай плакат, хуудаһануудые гаргаха, лозунг, уряануудые бэшэхэ шухала. Һүүлэй 40 жэлэй туршада Коммунис партиингаа, Советскэ правительствынгаа үдэр бүриин анхарал, туһаламжаар республикынгаа, аймаг, тосхон, колхоз, совхоз бүхэнэй ажахы, соёл культура хүгжөөхэ талаар туйлагдаһан тон ехэ амжалтануудые хүн бүхэндэ ойлгуулжа үгэхэ гээшэ агитаторай шухала уялга.

Агитаторнуудай ябуулжа байгаа политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэри ажалшадай хүсэ шадалые хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха талаар абаһан социалис уялгануудай дүүргэлгэдэ, соёл культура хүгжөөлгэдэ элсүүлхэ зорилготой. Тиимэһээ тэдэнэр ганса хөөрэлдөө, уншалга үнгэргөөд байха бэшэ, социалис мүрысөө зүбөөр эмхидхэхэ, ажал хүдэлмэридэ байгаа дутуу дунданануудые дары усадхахын түлөө эрид хэмжээнүүдые абаха, даалгагдаһан участогуудтаа өөһэдөө харюусалгатайгаар хандажа, бүгэдэндэ үльгэр жэшээ харуулжа ябаха уялгатай.

Мүнөө хабарай тарилгые саг болзортонь, һайн шанартайгаар үнгэргэлгэдэ агитаторнуудай үүргэ ехэ. Культстан, тракторна вагончигуудые гоё һайханаар шэмэглэхэ, механизаторнуудай, поли дээрэ хүдэлэгшэдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар ябуулха, социалис мүрысөө зүбөөр эмхидхэхэ гээшэ агитатор бүхэнэй гол зорилго болоно.

Тарилгын хүдэлмэри эхилбэ гээд, малшадай дунда политическэ хүдэлмэри һуларуулжа болохогүй. Һаалишан, хонишон, гахайшан, шубуушан, мал адуулагша бүхэнэй һү, мяха, нооһо, үндэгэ болон бусад продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха хахад жэлэйнгээ социалис уялгануудые заабол дүүргэжэ, республикынгаа 40 жэлэй ойе ажалай амжалтануудаар угтаха зорилготой. Энээндэнь агитаторнууд тон ехэ туһаламжа хүргэхын тула политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэреэ улам үргэдхэхэ болоно.

Энэ жэлэй майн 28-да КПСС-эй ЦК-гай ээлжээтэ пленум боложо «Партиин соёл сурталай хүдэлмэриин ээлжээтэ зорилгонууд» гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэгдэхэнь. Партиингаа Центральна Комитедэй Пленумые ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин хэмжээе эрид дээшэлүүлэн угтая, нүхэд агитаторнууд.

США-гай болон Великобританиин элшэн сайдуудтай Н. С. Хрущев уулзаба

Өөһэдэйнь гуйлтаар США-гай элшэн сайд Ф. Колертой, Великобританиин элшэн сайд сэр Х. Тревьянтэй СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев апрелиин 24-дэ Кремль соо уулзаа.

Ядерна туршалгануудые хорихо асуудалнуудаар Н. С. Хрущевой болон элшэн сайдуудай хоорондо хөөрэлдөөн болоо. СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко хөөрэлдөөндэ хабаадалсаа.

Промышленностиин, барилгын асуудалнуудые хэлсэһэн бүхэроссин зүблөөн хаагдаба

МОСКВА, апрелиин 24. (ТАСС-ай корр.). Промышленностиин болон барилгын асуудалнуудые хэлсэһэн бүхэроссин зүблөөн гурбан үдэрэй туршa соо үргэлжэлөөд, мүнөөдэр дүүрэбэ.

Кремлиин съезднүүдэй ордон соо болоһон түгэсхэлэй заседани дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущев дэлгэрэнгы, тодо һонор үгэ хэлээ.

Н. С. Хрущевой үгэ гүнзэгы ехэ анхаралтайгаар шагнагдаа, нэгэтэ бэшэ шанга альга ташалган болоо.

КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, нүхэр Н. С. Хрущевто эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые зүблөөндэ хабаадагшад дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Алдарта ойе угтуулан

Партиин Центральна Комитедэй үнгэрэгшэ жэлэй ноябрин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлхын, республикынгаа алдарта дүшэн жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө манай районой ажалшад улам эршэмтэйгээр тэмсэнэ. Үйлэдбэриин эмхидхэлые дам саашадань нарижуулан hайжаруулха, шэнэ техникэ, түрүү технологи нэбтэрүүлхэ, үйлэдбэриин доторой арга боломжонуудые гүйсэд дүүрэнээр элирүүлэн ашаглаха тухай асуудалнууд предприятинуудай, барилгын организацинуудай коммунистнуудай суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг боложо байна.

Үйлэдбэриин доторой арга боломжонуудые элирүүлэн ашаглаха хэрэг партийна хүдэлмэриин шухала асуудал болоно. Имагтал энэ ушарhаа промышленна, транспортна болон барилгын предприятинуудта экономическа хүдэлмэри hайжаруулха, үйлэдбэриин арга боломжонуудые хэрэглэхэ талаар областной партийна организациин үмэнэ табигдаhан зорилгонуудые КПСС-эй Буряадай обкомой VIII пленум hаяшаг зүбшэн хэлсээ.

Тус пленумэй шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон, үйлэдбэриин доторой арга боломжонуудые элирүүлэн хэрэглэхын зорилгоор Улаан-Үдын шэлэй заводой, мүн «Бурстрой» трестын барилгын хоёрдохи управлениин партийна организацинуудай болон ажахын ударидагшадай ямар хүдэлмэри эрхилжэ байhан тухай асуудал энэ жэлэй мартын hүүл багаар болоhон пленум дээрээ КПСС-эй Советскэ райком табиhан юм.

Үйлэдбэриин доторой арга боломжонуудые дүүрэнээр хэрэглэхын зорилгоор олонхи промышленна, транспортна, барилгын предприятинуудай партийна организацинуудай хэдэ хэдэн бодото хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлжэ байhые пленум тэмдэглэбэ.

Шэнэ заводой коллектив шэл хайлуулдаг пеэшэнгэй заhабарилгын болзорые хоёр дахинhаа үлүүгээр, тодорхойлходо, 23 hара хүрэтэр hунаажа, 507 мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл түсэбhөө гадуур үйлэдбэрилэн гаргажа, заhабарилгада гаргашалагдаха мүнгэнhөө 250 мянган түхэриг алмаа.

Мүнөө жэлэй түрүүшын гурбан hара соо шэлэй заводой коллектив үйлэдбэриингөө түсэб 107,5 процент дүүргэжэ, даалгабариhаа үлүүлэн 112 мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл Эхэ ороңдоо үгэбэ.

Гэхэ зуура эмхидхэлэй-техническэ хэдэ хэдэн хэмжээ ябуулгануудые, уралан нарижуулгын үнэтэ hайн дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлhэнэй ашаар ажалай бүтээсые дээшэлүүлбэ.

Техническэ дэбжэлтын үндэhөөр үйлэдбэрине эрхим hайнаар эрхилхэ, ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхэ асуудалнууд заводой партийна организациин, завкомой болон бусад ниитын организацинуудай гол анхаралда байдаг. Эд хэрэгсэлнүүдые гамтайгаар гаргашалха, үйлэдбэриин культурые наринаар сахиха ябадалые саг үргэлжэ хинан шалгажа байхын тула цех бүхэндэ тусгаар рейдовэ бригада эмхидхэгдэнхэй. Энээндэ өөhэдөө хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсадаг.

Hара бүхэндэ завкомой үргэдхэгдэмэл пленум зарлагдана, заводой хүдэлмэриин hарын дүн зүбшэн хэлсэгдэжэ, техническэ дэбжэлтые саашадань туйлаха, ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлхэ хэмжээнүүд абтадаг.

Хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд өөhэдынгөө hайн дураар ниитын конструкторска бюро заводтоо эмхидхээ. Энээндэ 24 инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, жиирэй 3 хүдэлмэришэд хабаадалсана. Ниитын энэ конструкторска бюро ухаалан зохёолгын табан бригадаhаа бүридэнхэй. Тэдэнэй тоодо технологическа, барилгын, механическа болон конструкторска бригаданууд оролсоно. Эдэнэр үнгэрэгшэ жэлдэ 17 темээр теплотехническэ асуудалнуудые тодорхойлон шиидхэжэ, тэдэнэй арбыень үйлдэбэридэ нэбтэрүүлhэн байна. Жэшээнь, элhэ хатааха барабанда газопровод оруулха, бутылкын цехэй шэл хайлуулдаг пеэшэнгые улам hайжаруулха проектнүүд зохёогдожо, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэбэ.

Техническэ дэбжэлтын хэрэг, эмхидхэлэй-техническэ хэмжээ-ябуулганууд заводой техническэ советэй хүтэлбэри доро эрхилэгдэдэг. Тус советые заводой главна инженер Г. Ф. Сухинин хүтэлбэрилнэ. Тиихэдэ заводой саг үргэлжын үйлэдбэриин зүблөөн 120 хүнhөө эмхидхэгдэнхэй. Тэдэнэй тоодо 71 хүдэлмэришэн, 49 инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд оролсоно. Саг үргэлжын үйлэдбэриин зүблөөн цех бүхэндэ эмхидхэлэй-техническэ хэмжээ ябуулганууд хэрэ зэргээр нэбтэрүүлэгдэжэ байhые хододоо хинан шалгажа байдаг.

Эдэ жэшээ баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, шэлэй заводой партийна организаци (секретариинь Г. К. Полуянов) үйлэдбэридэ техническэ дэбжэлтын туйлалтануудые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхэ хэрэгтэ хүдэлмэришэдые, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые олоор хабаадуулжа, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэлые олоной шадабари болгохын түлөө тэмсэнэ.

Мүнөө тус заводто 641 хүдэлмэришэн гэхэ гү, али хүдэлмэришэн бүхэнэйнь хоёрой нэгэ хүниинь түрүү үйлэдбэришэн болоно. Заводой түрүүшүүл Зинаида Иванова, Полина Миронычева, Владимир Белич, Иннокентий Сластин, Дмитрий Гричин, Николай Осипов, Корней Подойницын болон бусад долоон жэлэйнгээ даалгабаринуудые 1-2 жэлээр урид дүүргэбэ.

Халаанай ахалагша мастер Н. Н. Вайлоковагай, машинист Фоминай, шэл отологшод И. И. Сальниковай болон П. И. Аксентьевагай эрхим ажалай дүй дүршэл бусад бригаданuудта дэлгэрүүлэгдэжэ, үйлэдбэридэ айхабтар ехэ аша туhа үгэнэ, продукциин өөрын үные хямдаруулна. Үнгэрэгшэ жэлдэ товарна продукциин түхэриг бүхэндэ түсэбэй ёhoop 73 мүнгэн гаргашалагдаха ёhотой байhан аад, 68 мүнгэн гаргашалагдаба. 1958 онойхитой жэшэбэл, нэгэ хайрсаг сонхын шэлэй өөрын үнэ 1962 ондо 16,1 процент хямдаруулагдаhан байба.

Тэрэшэлэн «Электромашина» заводой партийна организаци үйлэдбэриин доторой арга боломжонуудые гүйсэд дүүрэнээр ашаглахын түлөө хэдэ хэдэн хэмжээ ябуулганууддые абаhан байна. Энэ асуудал заводой цехүүдэй коммунистнуудай суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг. Партийна организаци харуулан ойлгуулха бүхы агитацияа гүрэнэй үйлэдбэриин түсэб болон абаhан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ хэрэгтэ зорюулна.

Ажалай хуушарhан нормонуудые дахинаа шэнэдхэн хаража, ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ талаар Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотиво-вагон заhабаридаг заводой хүдэлмэришэн нүхэр Грехневагай үүсхэлые Улаан-Үдын Советскэ районой промышленно предприятинуудай мүнөө хоёр мянга шахуу хүдэлмэришэд дэмжэнхэй.

Буряадай АССР-эй 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ оролсохо зуураа, манай районой ажалшад үйлэдбэриин доторой арга боломжонуудые гүйсэдөөр хэрэглэжэ, ажалай бүтээсые дам саашадань дээшэлүүлэн, промышленна продукци бүтээн гаргаха 1963 оной түсэбые болзорhоонь долоон хоног урид, ерэхэ декабриин 24-дэ дүүргэхэ гэhэн уялга абанхай. Тиихэтэй хамта түсэбhөө гадуур 800 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргагдаха болоно.

Мүнөө Советскэ районой промышленна, транспортна, хэлхээ холбооной предприятинуудай партийна организацинууд коммунистнуудай, бүхы ажалшадай эдэбхи хэшээлые дары дэмжэнэ. Алдарта долоон жэлэй табадахи жэлэй даалгабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлжэ, техникын дэбжэлтын туйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэжэ, ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлэн, орон дотороо коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулха хэрэгтэ өөhэдынгөө зүгhөө туhа нэмэри хэхын түлөө тэмсэнэ.

Ц. МИТЫПОВ,
КПСС-эй Советскэ
райкомой секретарь.

Партийна комитедүүдтэ

Мухар-Шэбэрэй хүдөөгэй үйлэдбэриин управлениин партийна комитет колхоз, совхозуудай партийна, комсомолой организацинуудай секретарьнарай нэгэ үдэрэй кустовой семинар hаяхан үнгэргэбэ.

Семинарта хабаадагшадта «Нэгэдэхи кварталай түсэбэй дүүргэлтын дүн, хоёрдохи кварталда партийна организацинуудай үмэнэ табигдаhан зорилго» гэhэн асуудалаар парткомой секретарь нүхэр Ц. О. Цыбиков тобшохон элидхэл хээ. Удаань «партийно-гүрэнэй хиналтын хүдэлмэри эмхидхэлгэ ба хиналтын шэнэ органой зорилго», «Хабарай тарилгада хабаадагшадай культурна эрилтые дүүрэн хангалгаар партийна бүлгэмүүдэй бэелүүлхэ хүдэлмэри», «Комсомолой прожекторэй хүдэлмэри тухай» гэhэн темэнүүдээр партийно-гүрэнэй хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ В. Кривогорницын, парткомой эмхидхэлэй таhагые даагша Ф. Унагаев, ВЛКСМ-эй комитедэй секретариин орлогшо С. Унагаев гэгшэд элидхэлнүүдые хээ.

Б. ЖАМБАЛОВ.

Коммунис ёhoop...

«Коммунис ажалай нэрэ зэргэтэй коллективүүд; ударнигуудта — үйлэдбэриин түрүүшүүлдэ алдар соло!» гэhэн КПСС-эй ЦК-гай Майн 1-нэй уряагай үгэнүүд томо гэгшээр улаан бүд дээрэ бэшэгдэжэ, ханада татагдаад, бүгэдын анхарал хандуулна. Загарайн промышленна зонын 400 гаран хүн — үйлэдбэриин түрүүшүүл — коммунис ажалай ударнигууд эндэ сугларба. Эндэхи 10 мянга шахуу хүн коммунис ажалай нэрэ зэргын түлөө тэмсэжэ байдаг. Эдээнэй 1420-ниинь иимэ үндэр нэрэдэ хүртэнги. Эгээл эдэнэрэй түлөөлэгшэд мүнөөдэрэй слёдто сугларба.

Мүнөө үе сагай иимэ хүдэлөөндэ хабаадагшадай тоо үдэр бүри олошорно. Тус зонын предприятинуудта 14 цех, 86 бригада коммунис ажалай коллективэй нэрэ зэргэтэй, мүн 60 цех, 287 бригада мүрысөөндэ оролсонхой.

Загарайн промышленна зонын партийна комитедэй секретарь нүхэр В. К. Возжаев зонынгоо түрүүшүүлэй ажал хэрэг тухай слёт дээрэ элидхэбэ. Удаань олон хүн трибунада гаража, ажал хэрэг, дутагдал тухайдаа хэлэбэд.

Хүртэйн леспромхозой нүхэр Варфоломеевэй хүтэлбэрилдэг коммунис ажалай бригада байгша оной 1-дэхи кварталайнгаа түсэб 118 процент дүүргээ гээд бригадирынь мэдээсэбэ. Ажалладаг газараа уридшалан бэлдэдэг, бэе бэедээ туhалалсадаг тухайдаа нүхэр Варфоломеев хөөрөө. Олон мэргэжэл шудалhанай ашаар ажал хэрэг бүтэсэтэй болоо.

Хүртэйнхид яhала hайнаар ажаллана. Гэбэшье эндэхи модошодой, культурна эрилтэ хүсэд хангагданагүй. Тосхондонь хуушан, муухан клуб бии ухаантай. Шэные бариха гэхэдэнь, «Забайкаллес» комбинат мүнгэ үгэнэгүй.

Хүдэлмэришэн бүхэндэ өөhэдын арга боломжо байдаг гэжэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэлэhые хараада абажа, Онохойн модоной комбинадай нүхэр Рожковагай хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд хүдэлмэриин минута бүхэнине зүбөөр хэрэглэхэ гэжэ оролдодог.

Тиигэhэнэй ашаар тус бригада түсэбөө 104—105 процент дүүргэнэ. Хүдэлмэриингөө сагые үрэ ехэтэйгээр хэрэглэдэг болоhоной эсэстэ халаанай даабарине 140—150 процент дүүргэдэг болобо. Энээнтэй хамта нэгэ иимэ hанамжа гараба: ажалай нормо 10 процентээр ехэ болгохо гуйлтатайгаар модоной комбинадай директэдэ хандаха гэжэ эдэнэр шиидээ. Мэргэжэл шадабаря дээшэлүүлжэ, хэрэглэгдээгүй арга боломжоёо хүсэд хэрэглэхэдэ, ажалай түлбэри бага болодоггүй байна. Бүтээн гаргадаг продукциингаа шанарые hайжаруулхын тулада бригадынхид оролдосотойгоор тэмсэжэ байдаг. Эдэ бүгэдэн тухай нүхэр Рожкова хөөрэбэ.

Тус комбинадай 10 бригада нүхэр Рожковагай жэшээгээр ажаллана.

Энэ слёт дээрэ мүн ондоошье хүнүүд үгэ хэлэжэ, ажал хэрэг тухайдаа хөөрөө. Слёдто хабаадагшад жэлэйнгээ даабарине декабриин 5-да дүүргэхэ уряалтайгаар зонынгоо бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаба. Иигэжэ Буряадай АССР-эй 40 жэлэй ойе ажалай амжалтаар угтаха гэжэ шиидэбэ.

Н. Кучумов.

„БУРЯАД ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Хубалза болоhон хубараг"

Хубиингаа ажалда хэтэрмэ hамаардаг, зөөриин шуналда обтохонь ехэдэхэдээ лама боложо жэгэндээрдэг Чимит-Доржо Тогмитов «Эрдэм» совхозой 4-дэхи отделениин партийна организациин хамтын суглаан дээрэ гэмээ мэдэржэ, саашадаа бэеэ заhан ёho гурим соонь ябахаб гэжэ үгэеэ үгөө. Тиигэжэ зон нүхэдөө найдуулhыень хараадаа абажа, партийна суглаан нүхэр Тогмитовта hүүлшын шанга донгодолго соносхоод, тэрээн тухай карточка дансадань бэшэхэ гэжэ тогтоогоо. Иигэжэ тус парторганизациин секретарь нүхэр Д. П. Лопилов редакцида мэдээсэбэ.

Ленинскэ шангай лауреаду...

1. Соколов Б. П. 2. Хаджинов М. И. 3. Галеев Г. С. 4. Мусийко А. С. 5. ...

ЛИТЕРАТУРА БОЛОН ИСКУССТВ... ТАЛААР ШЭНЭ ЭЛИТЭ ЕХЭ ЗОХЁО...

Литература болон искусствын талаар Ленинэй шан олгохо комитедэй түрүүлэгшэ Н. С. Тихоновтэй хэhэн хөөрэлдөөн

Литература болон искусствын талаар Ленинэй шан олгохо комитедтэ энэ жэл 65 зохёолнууд харагдаа. Арад зонойнгоо ажабайдал социалис реализмын маяг баримталан үнэн зүбөөр харуулhан, уран hайханайнгаа болон идейнэ талаараа үндэр хэмжээндэ бэшэгдэhэн зохёолнуудые бүтээхэ хэрэгтэ манай Коммунис партиин саг үргэлжэ хандуулжа байhан халуун анхарал мүнөө жэл Ленинэй шан олгохо зохёолнуудта илангаяа эрилтэ ехэтэйгээр хандаха хэрэгэймнай үндэhэн болоо үгөө. Манай совет литература болон искусствын саашанхи хүгжэлтын гол хуулинуудай нэгэн хадаа партийна, арадай шэнжыень хүтэлбэри болгон зохёолнуудые бэшэлгэ мүн. Хэблэлэй зурганууддта, ниитын эмхи зургануудта болон ажалшадта манай комитедэй хандан бэшэhэн гуйлтын hүүлээр Ленинэй шанда дэбжүүлэгдэhэн зохёолнуудай зүбшэн хэлсэлгэ үргэнөөр эхилээ бэлэй. Хэблэлдэ гараhан олон тоото рецензи, уншагшадай hанамжа, харагшадай бэшэгүүдhээ гадна комитеднай олон тоото бэшэгүүдые абаhан байна. Литература болон искусствын хүдэлмэрилэгшэдтэй парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй уулзаhанай удаа совет литература болон искусствын саашанхи хүгжэлтын гол асуудалнууд арад зоной анхаралые халуунаар татажа, уран hайханай хүдэлмэрилэгшэдэй творчествые зүбшэн хэлсэлгэ үргэнөөр ябуулагдаа. Ленинэй шанда дэбжүүлэгдэhэн уран зурагай выставкые 100 мянга шахуу хүнэй орожо хараhан ушар хадаа энэнэй гэршэ мүн. Үргэн ниитын хэhэн сэгнэлтэ, үгэhэн зүбшөөлнүүд, hанамжа бодолнууд комитедэй хараада абтаhан байна. Комитедэй ажалда ехэ туhа хүргэhэн совет хүнүүдэй нимэ халуун анхаралайнь түлөө баяр баясхалан хүргэнэбди.

Дэбжүүлэгдэhэн зохёолнуудые тон нарин нягтаар хаража, шэнжэжэ үзэhэнэйнгээ hүүлдэ, гүйсэдхэгшэдые шагнаhанайнгаа hүүлдэ, томо хэмжээнэй скульптурна бүтээлнүүдые байрадань ошожо хараhанайнгаа hүүлдэ, тон тодорхой hанал бодолой аңдалдаанай hүүлдэ мүнөө жэл Ленинэй шангые олгохо тухай шиидхэбэри комитет абаhан байна.

Ленинэй шан абаhан зохёолнууд хадаа литература болон искусствын талаар үнэхөөр элитэ ехэ зохёолнууд байhаниинь hэжэггүй. Манай олон яhатанhаа бүридэhэн совет ороной литература болон искусствын залуушье, наhатайшье түлөөлэгшэдэй бүтээhэн зохёолнууд Ленинэй шанда хүртөө.

«Хада болон талын повестьнууд» гэжэ номойнгоо түлөө Ленинэй шангай лауреадай үндэр нэрэ зэргэдэ залуу киргиз уран зохёолшо **Чингиз Айтматов** хүртөө. Тус ном соонь тэрэнэй бэшэhэн «Джамиля», «Улаан косынкатай уляангирхамни», «Тэмээнэй нюдэн», «Түрүүшын багша» гэhэн зохёолнуудынь ороно.

Чингис Айтматов хадаа ажабайдалай ехэ hургуули гараhан хүн юм. Энэл гүнзэгы дүй дүршэлынь мүнөө үеын Киргизэй ажалшадай образуудые бүтээхэ хэрэгтэнь туhалhаниинь ойлгосотой. Айтматов хадаа элдэб хуби заяатай хүнүүдэй ажабайдалые, ажал хэрэгые, хүсэл найдалыень харуулжа, совет ороной бүхы уншагшадай халуун анхарал татажа шадаа. Ганса манай орон соо бэшэ, мүн хилын саанашье тэрэнэй зохёолнууд үргэн олондо мэдээжэ болонхой.

Дагестанай арадай поэт **Расул Гамзатовай** бэшэhэн «Үндэр одод» гэжэ шүлэгүүдэй ном мүн лэ Ленинэй шанда хүртөө. Хадата нютагай хүбүүн болохо Р. Гамзатов өөрынгөө шүлэгүүд соо түрэл арадайнгаа мүнөөдэрэй ажабайдалые, арадуудай хоорондохи хани барисаае, коммунизм байгуулжа байгаа хүн зоной баялиг hайхан сэдьхэлые дуулан магтана. Расул Гамзатов хадаа мүнөө үе сагайнгаа амисхаалые үнэн зүбөөр ойлгоhон, ухаан бодолоороо оюун, дүй дүршэлөөр баян поэт юм. Инаг дуранай болон граждан маягтай уянгын шүлэгүүдынь, хадаhаа урдаhан урасхал мэтээр гаража үргэн арад зоной дунда мэдээжэ болонхой.

Ленинэй шангай үндэр нэрэ зэргэдэ элдэб наhа... нэй суурхаhан ... хёолшо **Самуил** ... хүртэбэ. «Шэлэгд... лон хүүгэдэй ... хүрэтэр хүхюун ... да болоhон ушар... «Зээрэмхэй хэн ... hэн зохёолнуудай... да хүртөө.

Маяг дүрсөөр... хой уран образ... поэдэй лирикэ ... амисхаалтай, ... hайхые магтан ... Хүүгэдтэ зорюул... лэгүүдыншье ойл... hан тула олон ... сээжэдэ танил ... С. Маршагта Ле... хадаа тэрэнэй ... гайнь улам ... гэршэ мүн.

Литвагай Пир... да фашизмын ... нүүдтэ зорюула... хүшөөгэй түлөө ... скульптор **Геди... бонис** гэгшэ Лен...

Үргэнөөр дэлг... дай хүдэлөөе ... лиhон немец ... оной июниин 3-... най бүхы эрэ, ... шадые, хүүгэды... даhан байна. Эн... газарта Йокубо... бодхоогоо. Үйд... таhан эхын дүр... хурсаар бүтээг... сэдьхэлэй арюу... хэгшэдтэ дураг... тор харуулжа ... ринда бодхоог... хадаа совет Лит... жэhэнэй нэгэ ...

Ленинэй шан... раша **Павел** ... олгогдоо. Тэрэ ... гай хүнүүд бол... Р. Н. Симонов, ... Куприянов, П. ... колов), Ренат... портредуудые ... рет зураха та... раша, СССР-эй ... нэ П. Д. Корино... совет искуст... та мүн болоно ... рэнэй зураhан ... томонууд музе... Ажабайдалайн... хүнүүдэй сэдь... тай мэргээр ... Кориной зура... дээжэ болонхой... хадаа ород бол... ханай классик... болохоhоо гадн... вын шэнэ дэбж...

Ёhотой, арад... нал болохо Лен... эдэ шэнэ зох... соёл культуры... гэдхэхэhээ ... ухаан бодолой... hа нэгэ гэрш... нэйнгээ түгэ... хэлэбэ.

ЭРДЭМ БАЯЛИГ ДЭЛГЭРҮҮЛЭГШЭ

Жэлэй ямаршье үедэ, үбэлэй хүйтэн, зунай аяма халууншье байг, Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин Оронго тосхоной библиотекэ соо хүн зон хододоо олон байдаг. Тэдэнэр «hонирхожо уншамаар ямар ном бииб» гэhэн асуудалтайгаар библиотекын «эзэн» Сима Борисовна Цыреновада хандажа, хэрэгтэй номоо абажа уншадаг.

Эндэхи библиотекэ соо илангаяа үдэшэлэн, ажалай hүүлээр, «Улаан Оронго» колхозой механизаторнууд болон таряашад, hаалишад болон мал адуулагшад олоороо сугларлаг юм. Тэдэнэр гансал ном уншадаг, выставкэ, диаграмма, фотомонтажнуудые hонирхон харадаг бэшэ, мүн библиотекын үшөө нэгэ зал соо шатар, даам, домино табижа, сээжэ зүрхэнэйнгөө баяр зугаа дэлгэдэг юм.

Сима Борисовна Оронгын библиотекэдэ зургаан жэл шахуу ажаллана. Тиимэhээ тосхоной хүн зоной, холын малшадай эрилтые тон hайнаар мэдэдэг болонхой.

Гурба-дүрбэн жэлэй саадатээ библиотекэдэнь ойролдоо 300 гаран уншагшад байhан аад, мүнөө 500 шахуу болотороо олошороо.

Гадна библиотекын жаса шэнэ шэнэ номуудаар саг үргэлжэ баяжуулагдана. Мүнөө тэндэ ниитэ-политическэ, научно-популярна, хүдөө ажахын, уран hайханай, үхибүүдэй уншаха болон бусад 10-аад шахуу мянган номууд тоологдоно. Гадна олон янзын газетэ, журналнууд абтана.

Оронгын библиотекэдэ хори гаран выставкэ, «Ажал гээшэ — жаргал», «Коммунис ёhoop ажаhууха, ажаллаха, hураха» болон бусад темэнүүдээр асуудал-харюугай үдэшэнүүд үнгэргэгдөө. Тэдээндэ hургуулиин багшанар, залуу хүдэлмэришэд ехэ эдэбхитэйгээр хабаадаhан байха юм. Иимэ хэмжээ ябуулганууд хүн зонине коммунизмын үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлгэдэ айхабтар туhатай. Ушар иимэhээ дүршэлтэй библиотекариин хүдэлмэри тухай хэдэн үгэ хэлэлтэй. Библиотекэ соонь hаруул сэбэр. Илангаяа партиин Центральна Комитедэй мартын Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые харуулан ойлгуулhан агитаци эндэ hайнаар эмхидхэгдэнхэй.

Ном, журнал болон бусад hонирхомоор зүйлнүүд hалбари бүхэнөөрөө согсологдоод, туд бүридөө таг дээгүүр зохидоор ябталан табяатай байдаг. Эдэ бүгэдэ зүйлнүүд нарин нягта эзэнэй гарта байдаг гэжэ тухайлхаар. «Шажан мүргэл — хархис үзэлтэнэй хорото номпол», «hүүлэй үеын hонин», «Түрүүшүүлэй дүй дүршэл — ажахын баялиг» гэхэ мэтэ витринэнүүдэй олонхинь нютагай байдал дээрэhээ абтажа харуулагданхай. Мүн hүүлэй хэдэн жэлэй туршада эндэхи колхозой хүгжэлтын зарим тэды тоо, баримтанууд диаграмма дээрэ тодорхойгоор найруулагданхай.

Нүхэр Цыренова гансахан библиотекээ эрьен тойрон байдаггүй, харин холын бригада, гүүртэ, отарануудаар нүүдэл библиотечкэнүүдтэй ябахаhаа гадна, hонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, газетэнүүдhээ статьянуудые уншадаг. «Сима Борисовнамнай машинааршье, морёоршье, ябаганаршье hаань, заатагүй манда хүрэжэ ерэдэг» гэжэ «Улаан Оронго» колхозой малшад магтана.

В. Жигжитов.

...ЭР—ЗАМАЙМНАЙ ЗАЛУУРШАД

...Кремлиин Ехэ ...ис ажалай тү- ... түрүүшүүлэй ...н нээгдэбэ.
...оор ажаллаха, ... мүрысөөнэй ... 4,5 жэл үн- ... энэ мүрысөөн ...йгээр дэлгэр- ...датшадай тоо

...ка доторнай ...рганизаци, эм- ... гаран цех, ...ригада комму- ...эргын түлөө ...ган ажалшад ...ллаха, ажа-

...укторска, эко- ...нормо тогтоол- ...рмэ үүсхэгшэ- ... олониитын ...гүүдтэ орол- ... хүтэлбэрилгэ- ...оо хабаадалса- ... республикын ... 700 гаран ... эмхидхэгдэн- ...мянган хүдэл- ... техник, алба- ...аараа оролсо- ...онэ.

... 25 мянга ...коммунис ажа- ...рэ соло олгог- ...амай залуур- ... Москва хотодо ... энэ суглаанда ...аа хэд эль-

...АВЛОВИЧ ...ШОВ

...алай ударник ... хүтэлбэрилдэг ... бригада модо ...нэ, түрүү онол ...эhэнэй ашаар ...эр ажаллана. ... нарин лентээр ... автомашина- ... модо ашадаг ... нормын ёhоор ...00 моточас соо ... 5500 часай ...

... Хандагатайн ...эл соо ажал- ... бэлэдхэлэй, ...үндэтэ мастер ...а үнэн сэхээр ...үү хүдэлмэри- ...Р-эй Верховно ... hүнгагдан- ...бэрилдэг бри- ...гээ даабарие ...хэ уялгатай. ...рэтэй соло- ...жэ эршэмтэй ... байhан тус ...н жэлэй үн- ... соо таба га- ...ие дүүргэhэн

...ОМУНКУЕВНА ...ЕВА

... Чисаанын сов- ...ондо орohон хонишодой бригадые даадаг юм. Коммунис ажалай ударнигай нэрэ солодо хүртэhэн Н. Б. Дулмаева оролдосотой ажалаараа энэ нэрэ солоёо харюулна. Нёдондо жэлэй үбэлжэлгын хэды хүндэ хүшэр байбашье, тэрэнэй бригадынхид хониной мяха абаха, ноohо хайшалха даабаряа үлүүлэн дүүргэhэн юм. Тус бригадын хайшалhан нэгэ центнер ноohоной өөрынь үнэ сэн 176 түхэриг 67 мүнгэтэ болоо, харин түсэбөөр хараалагдаhаниинь 187 түхэриг 57 мүнгэтэ юм. Бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ даабари мүн лэ үлүүлэн дүүргэгдэнхэй.

Коммунис ажалай алдар солотой хонишод энэ жэлэй түл абалгые эмхитэй hайнаар үнгэргөө, хурьгадаа гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байна. Намсалма Батомункуевна ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана, профсоюзай фермын нютагай комитедэй гэшүүн юм.

ЕВГЕНИЯ ЕРЕМЕЕВНА АЛЕКСЕЕВА

Наhаар залуушье hаа, түрүү хүдэлмэришэн гэжэ суурхаhаар үнинэй. Улаан-Үдын трикотаж нэхэлгын фабрикада утаhа орёогшын hурагшаар ажаллахадаа энэ мэргэжэл түргэн сат соо шудалжа шадаа. Ажалдаа абьяастай, дүй дүршэлтэй болоhон хүдэлмэришэн оёдолой цехэй шанар шалгагшаар томилогдоод, энэ даабаряа hайнаар дүүргэдэг байгаа.

Нёдондо трикотаж, ноohо будалгын цехтэ дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэдэй хэрэгтэй болоходонь, нүхэр Алексеева тэндэ ошожо. будагшаар ажаллажа эхилhэн юм. Эндээшье оролдосотой hайнаар ажаллажа, бусадта жэшээ харуулаа. Евгения Еремеевна даабаряа ходо үлүүлэн дүүргэдэг, ганса hайн шанартай продукци бүтээн гаргадаг юм. Түрүү хүдэлмэришэн уралан нарижуулгын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Трикотаж будалгын технологи hайжаруулгада зорюулагдаhан тэрэнэй дурадхал hаяхан цехтэ нэбтэрүүлэгдээ. Фабрикада 9 жэл соо ажаллажа байhан нүхэр Алексеева олон хүдэлмэришэдые бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха дүй дүршэлдэ hургаа, нүхэр ёhоной туhаламжа хүргэдэг байна.

Нүхэр Алексеева «РСФСР-эй социалис мүрысөөнэй эрхимлэгшэ» гэhэн тэмдэгээр шагнагданхай.

ТАМАРА ЭЛИХОВНА КОВАЛЕВА

Республика дотороо эгээл түрүүлэн коммунис ажалай предприятиин нэрэ зэргэдэ хүртэhэн Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын түрүү хүдэлмэришэн гэжэ суурхаhан нүхэр Ковалева эндэ 11 жэлэй туршада ажаллана, городой «Эрхим нэхэгшэ» гэhэн нэрэ зэргэтэй болоhон байна.

Коммунис ажалай ударник Ковалева даажа абаhан станогуудаа бүтээсэ ехэтэйгээр ашатлахые оролдон, тэдэнэй ажалай бүтээсые 1965 ондо түйлагдахаар хараалагдаhан хэмжээндэ хүргэжэ шадаа. Тамара Ковалевагай үүсхэлээр «Шинии хажууда гээгдэжэ ябаhан хүдэлмэришэн байха ёhогүй» гэhэн мүрысөөн фабрика дотор үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Өөрынгөө түрүү дүй дүршэлдэ тэрэ 8 залуу хүдэлмэришэниие hургаа.

Нүхэр Ковалева жэлэйнгээ даабари ходо ноябрь hара соо дүүргэдэг.

ДАМБА ЖАНАЕВИЧ ЖАНАЕВ

Дамба Жанаевич суута кукурузашадай нэгэниинь юм. Тэрэ 1956 онhоо хойшо кукуруза ургуулжа, нилээд ехэ дүй дүршэлтэй болонхой. «Полиин хатанай» үндэр ургаса абадаг болоhон нүхэр Жанаевай оролдолго бүри 1958 ондо Арадай ажахын түйлалтануудай выставкэдэ харуулагдаhан юм.

Нёдондо жэлдэ 162 гектар газарта 596 центнер кукурузын ногоон набша ургуулаа, тэрэнэй нэгэ центнерэй өөрынь үнэ сэн 0,14 мүнгэтэ болоhон байна. Иигэжэ тэрэ кукурузын ногоон набшын өөрынь үнэ сэнгые дүрбэ дахин доошолуулжа шадаа.

Суулгын совхозой эрхим кукуруза ургуулагша нүхэр Жанаев Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай областной комитедэй гэшүүн юм.

Коммунис ажалай ударнигуудай Бүхэсоюзна зүблөөндэ Буряадай АССР-hээ хабаадагшад (зүүн гарhаа): Хандагатайн леспромхозой тракторист, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат А. П. Кудряшов, Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын сэмбэ нэхэгшэ Т. Э. Ковалева, Суулгын совхозой кукурузашан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Д. Ж. Жанаев, Улаан-Үдын трикотаж нэхэдэг фабрикын хүдэлмэришэн Е. Е. Алексеева, инженер В. Е. Малютин, Хориин аймагай Чисаанын совхозой хонишон Н. Б. Дулмаева.

Н. МАЛЬЦЕВ,
Буряадай облпрофсоведэй инструктор.

А. Мантаевай фото.

НҮХЭД hААЛИШАД, МАЛШАД! hҮ hААХА, МАЛАА ТАРГАЛУУЛХА ДААБАРЯА ДҮҮРГЭХЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭГТЫ!

Үгэдөө хүрэхөөр ажаллана

Хойшо урагшаа гонзойhон ехэ нуурай хоёр хажуугаар, хуhа, шэнэhээр бүрхөөгдэhэн ойн соорхойнуудта Нарhатын совхозой 2-дохи фермын hаалиин гүүртэнүүд байрладаг.

Эдэ гүүртэнүүдтэ ажаллагшад совхозойнгоо бүхы hаалишадтал адли малайнгаа ашаг шэмэ дээшэлүүлхын, абаhан түлнүүдээ бүрин бүтэнөөр харууhалхын түлөө оролдосотойгоор ажаллана.

Үүлтэртэ үнеэдэй гүүртэдэ

Нуурай баруун хажуудахи Хүнды гэжэ газарта симментал үүлтэрэй зуугаад үнеэн харууhалагдана. hайн үүлтэртэ эдэ мал Тамбовско областьhоо тус совхоздо асарагдаад, энэ жэл түрүүшынхеэ тугаллажа байнхай.

Эндэхи малшадта совхозойхид тон харюусалгатай ажал даалгаа. Яахадааб гэхэдэ, үүлтэртэ үнеэдhээ абтаhан түлнүүдынь совхозой бүхы үнеэдэй үүлтэр hайжаруулха зорилготой. Уялгаяа hайса ойлгоhон малшад туглалhан гунжадуудайнгаа ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ, түлнүүдыень гарзагүйгөөр, түргөөр түлжүүлхэ хүсэлтэйгөөр элдэб хэмжээ абана. hаалишад үнеэдээ hүтэй болгохын тула үдэртөө 3 дахин нэгэ хэмдэ hаадаг, тэжээлыень буйлуулжа эдюулдэг болонхой. Үнеэдтэ үдэр бүри үбhэ, hолоомо, зелёнко, таряа талханай зүйл, силос гэхэ мэтые тусхай рационой ёhоор үгэнэ.

Фермын хүдэлмэришэд харууhалжа байhан малаа жэлэй дүрбэн сагта тэжээлээр таhалгаряагүйгөөр хангаха зорилго урдаа табяад, жэл бүри үнеэдээ эртэ тугаллуулжа, түлнүүдыень, мүн эхыеншье зунаи шэмэтэй ногоондо садхаагаад, шадалтайгаар ондо оруулхаар, гүүртэ шадараа элдэб ургамалнуудые тарижа, силос болгон дарахаар шиидэнхэй. Гадна ороohо таряанай, турнепсын, хартаабха, капустын үлөөдэhэ ехээр суглуулагдаха юм. Энэ зорилгоёо дүүргэбэл, гүүртынхид үнеэдээ бүхэли жэлэй туршада ногоон тэжээлээр хангаха аргатай болохо.

Фермэдэ абтаhан тугалнуудые харууhалагшадта мүн лэ харюусалгатай уялга даалгагданхай. Нүхэртээ сугтаа тугал харууhалжа байhан Цымжит Норбоева тугалнуудаа гарзагүйгөөр, түргөөр түлжүүлжэ, жэлтэй болоторнь 280—300 килограммтай болгохо хүсэлтэй. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тула совхозойнгоо 4-дэхи фермэдэ хүдэлдэг нүхэр Дугаровай дурадхаhан аргаар тугалнуудаа эдеэлүүлдэг болоо. Тэрэ дурадхалайнь ёhоор тугалай хоол иигэжэ бэлэдхэгдэнэ: халуушаг газарта табигдажа гашалгагдаhан хүнэг hүндэ 1,5—2 килограмм жэшээтэйгээр талха хэжэ худхаад, тэрээнэйнгээ хүрэн сасуунь hү хэжэ шэнгэрүүлнэ. Энэнь кисель гэжэ нэрлэгдэнэ. Гараhан тугалай 15 хоноhонhоонь хойшо иимэ кисель үгтэнэ. Үдхэн hү тугалда үгэлгые багадхаха бүринь кисель үгэлгэ дээшэлнэ.

Шэлын байрада

Үүлтэртэ үнеэдэй харууhалагдадаг Хүндын гүүртэhээ холо бэшэ газарта Шэлын малшад ажаhуудаг. Эндэ хамта дээрээ hаалиин үнеэдэй 3 гүүртэ байдаг юм.

hүүлэй жэлнүүдтэ эндэ ехэ барилга хэгдэhэнэй ашаар малшад болбосон түхэлтэй байрануудта ажаhууна, малнуудыншье hайнаар түхеэрэгдэhэн дал, хорёонуудтай болонхой. Үдэшэ болоходо hаамхай үнеэдэй хотон соогуур, мүн малшадай гэрнүүдтэ электрын гэрэл яларна. Совхозой центрhээ hонирхолтой кинофильмын, уран hайханай самодеятельностиин эдэбхитэдэй гүүртэдэ ерэхэдэнь малшад культбазадаа орожо, кино, концерт хараха аргатай байдаг. Гадна малшад байра дээрээ банитай, даб дээрэ хэрэгтэй болодог эд бараа худалдан абахын тула багахан магазинтай.

Шэлын hаалишад үнгэрэгшэ жэл hү hаалгаяа эрид дээшэлүүлжэ шадаhан байна. hаалишан бүхэн 1962 оной туршада үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 1600—1700 литр hү hаажа, гүрэндэ hү тушааха түсэбөө совхозоороо дүүргэлгэдэ туhалаа, энэ жэлдэ бүри ехэ hү hааха уялгануудые абанхай.

hаалишан Дулма Цыбенова үнгэрэгшэ жэлдэ 16 үнеэдэй тус бүриhөө дунда зэргээр 1769 литр hү hааhан байгаа hаа, энэ жэл 20 үнеэ даажа абаад, толгой бүриhөөнь 1700—1800 литр hү hааахаар шиидээ. Залуу hаалишадай дунда социалис мүрысөө үүсхэhэн Дагмидма Дабаева эдэ үдэрнүүдтэ оролдосотойгоор хүдэлнэ.

Шэлын байрада Цыден-Еши Жалсановай харууhалдаг тугалнууд январь, февраль hарануудта сүүдхэ бүри 700—800 граммаар нэмээ. Үнгэрэгшэ жэлдэ совхозой тугалшадай дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ нүхэр Жалсанов түрүү hуури эзэлжэ, совхозой дирекциин зүгhөө магтаалда хүртэhэн байгаа.

И. Бальдиров.

Хурьгадаа түргөөр томо болгохын түлөө

Гармажап Эрдынеевэй харууhалдаг отара 386 эхэ хонидhоо бүридэнхэй юм. Мүнөө эндэ 385 хурьгад абтаад, тобир тарганаар түлжүүлэгдэнэ.

—Хониднай бултадаа хурьгалаа. Эдэ хурьгадаа гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ, эхэнээнь hалгаатараа тус бүринь шэгнүүрые 22—25 килограммтай болгохо хүсэлэнтэйбди. Саhан хайлажа, бэлшээриин бии болохотой сасуу хада майлаар хонидоо адуулжа эхилээбди,—гэжэ Гармажап Эрдынеев хөөрэнэ.

Иигэжэ «Дружба» колхозой суута хонишон Гармажап Эрдынеев Майн 1-нэй hайндэрые ажалай амжалтаар угтана.

Б. Доржиев.

Зэдэ.

КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй партийно-гүрэнэй хиналтын комитедтэ

hаяхан КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй партийно-гүрэнэй хиналтын комитедэй ээлжээтэ заседани дээрэ Түнхэнэй үйлэдбэриин управлениин партийно-гүрэнэй хиналтын комитедэй «Саяанай совхоздо хүрэнгын хартаабха гэмтээгдэhэн тухай» оруулhан дурадхалые хаража үзөө.

Тус комитедэй шалгаhанай ёhоор Саяанай совхозой 1-дэхи отделениин хүтэлбэрилэгшэдэй хартаабхын хүрэнгэ хадагалха хүдэлмэридэ хайша хэрэгээр хандаhан ушарhаань 1300 центнерынь гэмтэhэн, гутаhан байна.

Үрэhэ хүрэнгэ хадагалха хүдэлмэри муугаар эмхидхэhэнэй түлөө, мүн энэ шухала хэрэгтэ хайхарамжагүйгөөр хандаhанайнь түлөө совхозой главна агроном нүхэр С. С. Парьянов, отделениин эрхилэгшэ нүхэр С. Л. Полхонов, отделениин агроном нүхэр В. С. Холхоев, кладовщигууд М. С. Гармаев, С. Ж. Сушкенов гэгшэдтэ hара hарын салингаар яла тохогдоо. Тэдэнhээ абтаhан мүнгэн гүрэндэ орохо байна.

Аймагай Хүндэлэлэй самбарта

Комсомол басаган Цырма Лыктыпова 1962 ондо Эгэтын Адагай дунда hургуули дүүргээ hэн. Тиигээд комсомолой путёвкоор Хориин үйлэдбэриин управлениин «Коммунизм» колхоздо ошожо, Баруун Үльдэргын hаалиин гүүртэдэ hаалишанаар ажаллажа эхилээ.

Тэрэ гэhээр удаан саг үнгэрөөшьегүй hаань, энэ басаган шударгы бэрхээр ажаллажа, аха нүхэдэйнгөө туhаламжаар нилээд дүршэлтэй болоо.

Мүнөө Майн Нэгэнэй хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ оролсоод, ажалай шэнэ амжалтануудые түйлана. Байгша оной түрүүшын кварталда 13 үнеэдhээ бүхыдөө 8495.5 литр гэхэ гү, али үнеэн бүриин 653.5 литр hү hаажа, Хориин үйлэдбэриин управлениин ажахынуудай hаалишадай дунда түрүү hуури эзэлээ. Тиигэжэ нүхэр Лыктыпова аймагай Хүндэлэлэй самбарта харуулагдаба.

К. Жалсараев.

Хори.

Гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө дүүргээгүй

Баргажанай үйлэдбэриин управлениин колхозууд, совхозууд гүрэндэ мяха худалдаха 1-дэхи кварталайнгаа түсэб 62,4 процент дүүргээ гэхэ гү, али 296 центнер мяха үнгэрhэн жэлэйхиhээ багаар худалдаа. Энэ управлениин гансахан Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз түсэбөө 130 процент дүүргэhэн байна.

Барханай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Х. А. Бадмаев) түсэбөө оройдоол 24,8 процент, Дэрээнэй совхоз (директорынь С. А. Цыбиков)—34,7 процент дүүргэжэ, гүрэндөө үшөө 1033 центнер мяха дутуу үгөө.

Эндэхи колхоз, совхозууд бага татадаг туранхай мал олоор тушаана. Иимэл ушарhаа XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз—6195 түхэриг, Ленинэй нээмжтэ колхоз—1306 түхэриг, Дэрээнэй совхоз — 3477 түхэриг, Хурумхаанай совхоз—2969 түхэриг, Баргажанай совхоз 3162 түхэриг олзо доход дутуугаар абаа.

Мүн тэрэшэлэн эндэ гахай шахан таргалуулха хүдэлмэри муугаар эмхидхэгдээд, бага шэгнүүртэйгээр тушаагдана. Жэшээнь. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тушааhан гахайнуудай тус бүринь дунда зэргээр 42 килограмм болоо.

Управлениин хүдөө ажахын мэргэжэлтэд мал шахан таргалуулха хүдэлмэри hайнаар эмхидхэхэ талаар колхоз, совхозуудай урда шанга эрилтэ табинагүй. Иимэ хайхарамжагүй байдалые дары усадхахын тула эдэ мэргэжэлтэдэй зүгhөө зохихо хэмжээ абтаха аабза гэжэ найдагдана.

Д. Ачитуев.

…ҮШҮҮЛ ОЛОШОРНО

...э предприяти ...ишэд Майн ...элдэ абаhан ... дүүргэлтые ... Улаан-Үдэ ...ска районой ... хүдэлмэри- ...алай хүндэ- ...ртэхын тү- ...йнхай. Му- ...эбэридөө тү- ...технологи ... ...үйлэдбэрил- ... амжалтатай-

...үйлэдбэрилхэ ... түсэбые ап- ...ргэхэ» гэжэ ...дай аба- ...элгдэнэ. Энэ ... цех бүхэнэй ...оо мүрысэ- ...лажа яба- ...эй модошо ...дий Грине- ...н. Василий ...дэр бүриин- ...оло үлүүлэн

Модошо дархашуулhаа тарна цехынхид баhал гээгдэнэгүй. Эндэхи түрүүшүүл Мария Шарифова, Георгий Медведев болон бусад хайрсагуудай, мүн бэшэщье амhартануудай хабтагайнуудые hайнаар бэлдэнэ. Иигэжэ промкомбинадай хүдэлмэришэдэй дунда коммунис ажалай ударнигуудай тоо улам олошорно. Хэрбээ нёдондо жэлдэ хори гаран ударнигууд бии hаа, мүнөө энэ хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэгшэд дүшэ шахуу болонхой.

— Урда жэлнүүдтэ предприятиимнай хүдэлмэришэдэй дунда ажалай журам hула hэн. Мүнөө тад ондоо болоо, — гэжэ директор нүхэр Пантеев хөөрэнэ.—Үйлэдбэридөө байhан дутагдалнуудые дары усадхажа, долоон жэлэй даалгабарита түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүсөөрөө хабаадалсанабди.

И. Романов,
хүдэлмэришэн.

Манай геройнууд

РЕСПУБЛИКЫНГАА 40 нэhэй ойе угтуулан

Гвардиин ахалагша лейтенант Истомин

hахал hамбайгаа ургажа үшөө үрдеэгүй залуухан офицерэй землянка уруу орohон нариихан зургэ дээрэ байхые обеёорhон командир:

— Орогты, нүхэр ахалагша лейтенант,—гэжэ тэрээндэ хандаба. Ахалагша лейтенант түргэн орожо, ёhолон байжа ерэhэнээ мэдүүлбэ.

Полкын командир картаяа хажуу тээшэнь табяад, набтаршаг аад, сэбэр тэгшэ бэетэй, саб байса хубсалhан Байгалай умэнэхи залуухан хүбүүе хүлhөөнь толгойдонь хүрэтэр гэтэн хараба. Энээхэн хүбүүнэй коммунист болоhондо командир досоогоо баярлажа hуугаа hэн. Сибирь нүүжэ ерэhэн эгээ түрүүшын оронуудай үгсаатанай нэгэн болохо энэ залуу хүн партиин гэшүүдэй зэргэдэ үсэгэлдэрхэн жагсаад, мүнөөдэр Днепр мүрэниие гаталалсаха хүсэлтэй энэ ерээд байна ха юм.

«Зүгхэн лэ хорин дүрбэтэй хүбүүн. Намhаа арбан таба дүү, теэд гвардиин ахалагша лейтенант болонхой. Зүрхэтэйшье, сэбэршье хүбүүн байна. Тэрэнэй рото дайсанай арба гаран танкнуудые бута сохинхой»,—гэжэ командир досоогоо бодожол hууна.

— Наашаа hуугты, юундэ дуудаhыемни тухайлна ёhотойт?

— Днепр мүрэниие гаталан гараха асуудалаар хөөрэлдэхэеэ hанаа хаяат?

— Тиимэ, Днепрые гаталха. Эгээл эндэ,—гэхэдэнь командирай карандаш карта дээрэ тогтошобо,—манай тагнуулшадай мэдээсэhэнэй ёhоор, дайсанай дүрбэн «тигр» бии юм байна. Артиллеримнай буудаад, нэгыеньшье тудаагүй.

— Танай полкые дайсанай добтолгоhоо халхалха болонобди.

— Зүб, нүхэр гвардиин ахалагша лейтенант, командованиин захиралта иимэ,—гээд полкын командир Василий Истоминой гарые шангаар адхаба...

Гэнтэ дүтэхэнэ үхэр буугай hомоя тэhэрээд. землянка доhолжо, дээдэ ханаhаань шорой үрхирэн гоожобо. Хоёрдохинь, гурбадахинь тэhэрбэ...

— Байрыемнай мэдээ байна!..—гэhэн үгөөр полкын командир шэмээ аниргүй байдалые таhалаад, hомонуудай эшхэрэн ниидэхые анхаралтайгаар шагнаба.

— Үгы, юрэдөө, добтолгоёо ондоо тээшэнь шэглүүлбэ ха. Час тухай сагай үнгэрхэдэ, шэнэ рубеж дээрэ ошонхой байхабди,— гэhэн полкын командирай үгэнүүд ямаршьеб этигэл найдал, шэн зоригтойгоор соностоо hэн.

Манай үхэр буунууд дайсадай түхеэрэлгые хоёр саг тухай гал шуургаар сорьёбо. Саада эрьедэнь юуншье үлөөгүй хэбэртэй. Эгээл энэ үедэ мүрэниие гаталха даабаритай гвардеецүүд хараалагдаhан газартаа хүрэжэ ерэбэ. Гэнтэ дайсанай ДЗО-дууд ан арьяатандал хэрхиржэ, гал улаан дүлөөр амилба. Добтолжо ябаа гвардеецүүдые ямаршье улаан гал дүлэн байлгажа шадабагүй. Тэрэ дары Днепрэй үргэн нюрган гвардеецүүдэй онгосонуудаар эреэлжэ, үхэр буугай hомон. минануудай эшхэрээн. уhа далбэ сохин тэhэрэлгэ боложо байгаа hэн. Дайсан диилдэхэ тээшээ болоходоо, хоёр танк урагшань табиба. Тиихэдэнь лейтенант Яков Рыбинэй бронебойщигууд тэдэ хоёр «тигрыень» байра дээрэнь оножорхибо.

— Бэрхэ байна хүбүүдшни, Яша, —гэжэ Истомин ябуудтаа хашхаржа, Иван Застрожнын отделениие хүсэжэ, тэдэнтэй хамтараад, мүрэниие гаталха зорилготой урагшаа гүйшэбэ. Энэ үедэ дайсанай эрьедэ хоёр шэнэ танк харагдаад, гал hомо аадартал эльгээжэ эхилбэ. Истоминой гэдэргээ эрьехэдэнь, лейтенант Рыбинэй hаяхан байhан газарта гал дүлэн соробхилжо, тооhон бадхажа байба. Нүхэрэйнгөө хуби заяае мэдэхэ гэжэ хэды хүсэбэшье hаань, онгосонь эрьеhээ холо ябашанхай байгаа hэн. Эндэньшье гвардеецүүдые үхэл. шарха угтажа байгаа. Застрожный хүндөөр шархатаа, бронебойщигууд булта шахуу баатарай үхэлөөр унаа. Ябаган сэрэгшэдшье харагданагүй. Шиидхэхы энэ үедэ гансал Истомин «тигрнүүдые» бута сохижо шадаха байгаа. Тэрэгүйдэ Днепрые гаталалга урагшагүйдэхэнь бшуу. Танкнуудые бута сохижо шадаа hаань, полк добтолгоёо үргэлжэлүүлхэ, шэнэ рубеж эзэлхэ ха юм...

Танк буудадаг буугаа баринхай Истомин «тигрнүүдэй» урдаhаа мүлхижэ оробо. Зайнь богони боло болоhоор, табин метр... дүшэн метр хүрэтэрөө хоробо.

Энэ үедэ бүхы юумэн жэн балай болошоод байгаа hэн. Мянгаад сэрэгшэд амилхаяашье болишоод, дайсанай хоёр танкын урдаhаа мүлхижэ ябаhан гвардеец Истоминие хүлеэшоод байhан шэнги hанагдаба.

Гвардеец теэд юундэ бууданагүй гээшэб? Магад, шархатажа болоо гү? Яагаа удаан мэргэлнэ гээшэб? Истомин нэгэнтэ бэшэ дайсанай танкнуудтай ушарhан хүн ха юм, эгээ хүндүүлхэй газарыень мэдэдэг лэ, теэд юундэ...

Гэнтэ абяагүйхэн тэhэрэлгэ дуулдаад, нэгэ танкнь утаа хаян байра дээрээ эрьелдэшэбэ. Дайсанай хоёрдохи танк нүгөөдэеэ тойрон гараад, Истоминой хэбтэhэн газар руу таамагаар буудажа эхилнэ. hомонууд жииганаhаар гвардеецые алгад гараад лэ эндэ тэндэ тэhэрэсэгээнэ. Энэ үедэ Истомин тэрэ «тигрэй» хажуу тээшээ эрьелдэхые хүлеэгээд лэ хэбтэбэ. Яахадааб гэхэдэ, хажуу тээhээнь тудаа hаа, танк бэлээр шатаха бшуу. Удангүй танк эрьелдэшэбэ. Эгээл энэ үедэ тэhэрэлгэ дуулдажа, «тигр» абяагаа хатаад, байра дээрээ хүдэлжэ үгэбэгүй. Гвардеецүүд добтолгодо орожо. дайсан гэдэргээ сухариха баатай болоо hэн.

Жэбхүүнэйнгээ хамсыгаар хүлэршэhэн нюураа дутуу ядуу аршаад, добтолон ябаа ябган сэрэгшэдэй хойноhоо Истомин гүйшэбэ.

Дайсан hаял мэдээ ороо хэбэртэй. Манайхинда сохилто үгэжэ эхилбэ. Тулалдаан улам хүсэтэйгөөр эхилбэ. Дүрбэн hүни, дүрбэн үдэр 60-дахи гвардейскэ стрелково дивизи тэмсээ, нэгэшье алхам гэдэргээ сухаряагүй. Табадахи үдэртөө дайсанай хүсэн бууража, гэдэргээ сухариха баатай болоо hэн. Түр зуура аали номгон байдалай тогтоходо. хүбүүмнай эхэ, эсэгэдээ иимэ бэшэг бэшээ бэлэй:

«Мүнөө үедэ миниитнай ажабайдал минэ. үхэр буугай hомонуудай тэhэрэлгэн доро, буугай тобшын жииганаан соогуур үнгэржэ байна. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, хүшэр хүндэшэг байнал даа. теэд Эхэ оромнай ха юм. Хүндэтэ гэргэхидни, миниингээ сэрэгэй мэндые Маня Пихалевада, Нина Кирилловада хүргэхээе бү мартаарайгты. hүүлшынгээ шуhанай дуhал хүрэтэр дайсантай тэмсэхэб. Тэдэнэй шуhаар будагдаhан сабхиин улада арюун hайхан энэ газараа, Тарас Шевченкын. Тарас Бульбын эхэ нютагые гэшхүүлхэгүйбди!

Танай хүбүүн Василий.
Ноябрь 1943 он.
Запорожье».

Ноябриин 27-ной үдэр Капустянский гэжэ нэрэтэй хуторай дэргэдэхи тулалдаанда дайсаниие бута сохилсоhон хойноо Василий Истомин баатарай үхэлөөр унаа бэлэй.

...Василий Иннокентьевич Истоминой зан абарие. эрэлхэг зоригые харуулhан иимэ нэгэхэн бэшэг үлэhэн юм. Энэ саарhан дээрэ 60-дахи гвардейскэ Улаан Тугта Павлодарска стрелково дивизиин командир гвардиин генерал-майор Монахов гараа табиhан байна.

«Днепр мүрэниие гаталалгада ами наhаараа харгы таргажа үгэhэн, командованиин дайшалхы даабарие эрхимээр дүүргэhэн нүхэр Истоминдо Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ наhа бараhан хойнонь олгохо».

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной февралиин 22-ой Указаар Истомин Василий Иннокентьевич наhа бараhан хойноо Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртөө бэлэй.

Кабанскынхид нютагайнгаа баатар хүбүүе мартадаггүй. Тэрэнэй нэрээр шэнэ баригдаhан тосхон hаяхан нэрлэгдээ юм. Буряадайнгаа республикын дүшэн жэлэй ойе тэмдэглэжэ байхадаа, Эхэ оронойнгоо түлөө ами наhаяа үгэhэн Василий Истоминойшье нэрэ хүн бүхэнэй сэдьхэлдэ баатаршалга тухай дуун мэтээр зэдэлэн дурдагдаха байха!

Д. Хилтухин.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Куба Майн Нэгэнэй урда тээ

ГАВАНА, апрелиин 24. ТАСС-ай корреспондент М. Бузивский иигэжэ дамжуулна:

Кубын ниислэл — Гавана, ороной городууд болон тосхонууд һайндэрэйхеэр гоёон шэмэглэгдэжэ байна. Куба ажалшадай уласхоорондын һайндэр — Майн 1-дэ бэлэдхэжэ байна бшуу. Фабрика, заводуудай, гостиницануудай байшангууд, байрын гэрнүүд тугуудаар, транспарантнуудаар, лозунгнуудаар, парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй, ороной баатарнуудай портредүүдээр шэмэглэгдэнэ.

«Продукци бүри элбэгээр, эрхим шанартайгаар гаргаха» гэһэн уряатайгаар Кубын ажалшад һайндэртэ бэлэдхэжэ байна. Һайндэрэй урда тээхи социалис мүрысөөн мүнөө түлэг дундаа боложо байна. Металлургнууд, бүд нэхэгшэд, тамхинай фабрикануудай, саахарай заводуудай хүдэлмэришэд, саахарай тростник хуряадаг хүдэлмэршэд мүрысөөндэ оролсонхой.

Фабрика, заводуудай, арадай ажахынуудай болон хүдөө ажахын кооперативуудай хүдэлмэришэдэй амжалтанууд тухай мэдээсэлнүүд сүлөөтэ аралай бүхы нютагуудһаа абтана.

«Вангуардиа сосналиста» гэжэ заводой металлургнууд апрелиин хоёр неделиин турша соо мартын тус үеынхидэ орходоо 11 мянган тонноор ехэ булад үгөө. «Оронойнгоо экономикодо бүри ехээр булад үгэе» гэһэн уряатайгаар тэдэнэр мүрысэнэ. Иимэ жэшээнүүдые тон олоор дурдажа болохо юм.

Майн 1-дэ зорюулагдажа, саахарай плантацинуудай түрүү хүдэлмэришэдэй национальна мүрысөөн апрелиин 28-да болохо байна.

Майн Нэгэнэй һайндэртэ хабаадалсахын тулада Европын, Азиин, Африкын, Латиин Америкын оронуудһаа профсоюзна делегацинууд ерэжэ эхилхэнь.

Аюулгүйн Соведтэ

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 24. (ТАСС). Португалиин эзэрхэг түримхэй ааша гаргаһанда Сенегалай Республикын буруушаалгые ООП-ой Аюулгүйн Совет хэлсэжэ дүүргэхэнь ойртоо. Сенегалай Буньяк гэжэ һууриние апрелиин 9-дэ Португалиин сэрэгэй самолёдуудай бомбодоһон дээрэһээ энэ буруушаалга хэгдэһэн байгаа.

Сенегалай, Мароккын, Ганын, Францнин түлөөлэгшэд Аюулгүйн Соведэй апрелиин 23-най заседани дээрэ үгэ хэлээ.

Францнин түлөөлэгшэ Африкада Португалиин бэелүүлдэг политикые үмөөрөө. Гэбэшье, Ганын болон Мароккын зүгһөө дурадхагдаһан резолюциин проектые тэрэ буруушаагаагүй.

Резолюциин проект Аюулгүйн Соведэй апрелиин 24-нэй заседани дээрэ үндэр дуунда табигдаха юм.

Журналистнуудай конференци

ДЖАКАРТА, апрелиин 24. (ТАСС). Ази, Африкын оронуудай журналистнуудай конференци мүнөөдэр эндэ нээгдээ.

Бэлэдхэл хэхэ национальна комитедэй түрүүлэгшэ, Индонезиин журналистнуудай союзай түрүүлэгшэ Джавото хоёр түбиин элдэб оронуудһаа конференцидэ ерэһэн делегадуудые Индонезиин журналистнуудай зүгһөө амаршалаа.

Конференциин делегадуудта ехэ бэшэг эльгээжэ, президент Сукарно хандаһан байна.

Бүхы Индиин профсоюзуудай конгрессэй уряа

ДЕЛИ, апрелиин 24. (ТАСС). Бүхы Индиин профсоюзуудай конгресс Майн 1-дэ зорюулан манифест гаргахадаа, хүдэлмэришэн ангиин һанал нэгэдэлгын уласхоорондын үдэртэй дашарамдуулан дэлхэйн бүхы ажалшадые амаршалаа. Уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй хүсэнүүд жэл ерэхэ тудам бэхижэнэ гээд манифест соо хэлэгдэнэ. Хүдэлмэришэн ангиин илалта түгэлдэр үзэл сурталай политическэ бэелэл — дэлхэйн социалис лагерь хүн түрэлтэнэй хүгжэлтэдэ шиидхэхы удха шанартай нүхэсэл болоод байна.

Инди доторхи империалис болон хархис этэгээдүүд бэеэ абанги байха заншалта политикаһаа арсахыень Индиие баадхаха, тэрэниие баруун оронуудай сэрэгэй бүлэглэлнүүдтэ татан оруулха эрмэлзэлгэ гаргана гээд Бүхы Индиин профсоюзуудай конгресс заана.

Империалис болон хархис хүсэнүүдэй добтолгодо шанга харюу үгэхыень Индиин хүдэлмэришэн ангиие Бүхы Индиин профсоюзуудай конгресс уряална.

Анхела Гримау ехээр зэбүүрхэнэ, гашуудана

ПАРИЖ, апрелиин 24. (ТАСС). «Болбосоронги хүн түрэлтэн генерал Франкое шоо шобто хэрэг лэ» гэжэ франкистско алууршадаар харата муухайгаар хорологдон наһа бараһан, испан арадай алдарта хүбүүнэй һамган Анхела Гримау мүнөөдэр Парижда болоһон пресс-конференци дээрэ мэдүүлээ.

Испанида амгалан тайбан байһай, манай орон демократиин эрхэ байдалда ажаһуухай гэжэ эрмэлзэхэ гээшэ миниин эгээн лэ халуун хүсэл болоно. Бидэндэ мүнөө тохёолдоһон шэнги иимэ гашуудалда бусад эхэнүүдэй, бусад һамгадай, бусад үхибүүдэй дайралдахагүйень би хүсэхэ байнаб. Миниин үбгэниие зобоожо, туляажа алаһанинь бузагай муухай хэрэг болоно. Коммунист, Испаниин патриот байһанайнь түлөө тэрэниие ямаршье хуули ёһо сахингүйгөөр гэмнэжэ, сүүдлэжэ, буудан алахаар шиидхэһэн байгаа гээд Анхела үргэлжэлүүлэн хэлээ.

Энэрхы сэдьхэл гаргажа, миниин үбгэнэй амиие абархые һэдэн, тэрэниие үмөөрһэн бүхы гүрэнүүдэй болон правительстванuудай толгойлогшонорто, шажанай болон политическэ ажал ябуулагшадта, бүхы дэлхэйн эрэшүүл болон эхэнэрнүүдтэ би гүнзэгы баясхалан хүргэнэб.

Мадридта болоһон «сүүд» дээрэ байлсаһан Францнин, Англиин, Италиин юристнүүд пресс-конференци дээрэ мэдүүлгэнүүдые хээ.

Колумбиин шэнэ правительство

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 24. (ТАСС). Колумбида шэнэ правительство байгуулагдаа. Правительствада консервативна партиин зүгһөө зургаан министр, либеральна партиин зүгһөө зургаан, армиин зүгһөө нэгэ министр ороһон байна.

Информационно агентствонуудай мэдээсэһэнэй ёһоор гадаадын хэрэгүүдэй министрэй тушаалые Колумбиһаа ООН-ой дэргэдэ урдань байһан түлөөлэгшэ Фернандо Лондоньо эзэлһэн байна.

Федераци байгуулха тухай хэлсээ Сири эсэслэн баталба

КАИР, апрелиин 24. (ТАСС). МЕН агентствын дамжуулһанай ёһоор Египедэй, Сириин, Ирагай федеральна союз байгуулха тухай хэлсээе Сириин «Революционно командованиин национальна совет» эсэслэн баталаа.

Футбол наадагшадай уулзалганууд

Улаан-Үдэ хотын футбол наададаг талмайнууд дээгүүр хабарай наадалганууд болобо. Түмэр замай транспортын «Локомотивай» стадион дээрэ «Электромашинын», «Ажалай резервнүүдэй» командануд уулзаһан байна. Судьягай жэмбүүрэй эшхэрхэтэй зэргэ электромашинынхид бүмбэгэ эзэлжэ, «Ажалай резервнүүдэй» командын воротада добтолбо. Гэбэшье сезон соо түрүүшынхеэ шахуу наадажа байһан залуушуулай команда —«Ажалай резервнүүдэй» футболистнар нүгөөдүүлэйнгээ түрилтые нилээд удаан тогтоогоо. Тиигэжэ байтар электромашинынхидай добтологшо түрүүшын бүмбэгэ залуу футболистнарайнгаа ворота руу сохижо, нааданай түрүүшын хахад 1:0 тоотойгоор дүүрэв.

Нааданай хоёрдохи хахадта «Ажалай резервнүүдэй» команда нүгөөдүүлэйнгээ талын талмай дээрэ гаража добтолго хэбэ. Добтологшо энэ командын футболист Скворцев локомотивайхидайнгаа ворота руу харюугай бүмбэгэ сохижорхёо. Нааданай дүүрэхын урда тээхэнэ «Электромашинын» футболистнар шанга добтолго хэжэ, үшөө нэгэ бүмбэгэ сохижорхёо. Эдэ хоёр командын наадалга электромашинынхидай илалтаар—2:1 тоотойгоор дүүрэһэн байна.

Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ ЛВРЗ-гэй «Локомотивай» 1-дэхи команда «Тропедын» футболистнартай уулзаһан байна. Энэ наадалгада хэниинишье тоотой боложо шадаагүй.

И. Мельников.

БУРЯАД ҮНЭН
4-дэхи нюур
1963 оной апрелиин 26.

Ашаглалгада оруулагдахынгаа урда т[ээ]

СИЛИКАТНА ТОСХОН. Тус тосхон Улаан-Үдэ хото шадарнай һүүлэй жэлнүүдтэ ургаһан һуурин. Тэндэ түмэр-бетон зүйлнүүдые бүтээдэг завод хүдэлнэ. Тэрээнтэй зэргэлээд баһа нэгэ ехын барилга бодхоогдошоо. Энэ хадаа панельнэ гэр бариха завод болоно. Тус завод гол түлэб ашаглалгада оруулагдахаар бэлэн болгогдоод, тэндэ баригдаһан уурал үгэхэ котельнын хүдэлжэ эхилхые хүлеэжэ байха юм.

Завод ашаглалгада оруулагдаад байхадаа 48 байратай панельнэ гэр бүхы түхеэрэлгэтэйнь дүүрэнээр бүтээжэ гаргаха болоно. Панельнэ гэр гээшэ хирпиисэ ябталжа барихын орондо түмэр-бетоноор шудхагдаһан бэлэн ханануудые холбожо бариха барилга юм. Тэндэ арматурна, бетон зууралгын цехүүд хүдэлгэгдэхөөр бэлэн болгогдоод байна.

Заводой бүхы хүдэлмэри автомадай — оньһон аргын хүсөөр дүүргэгдэхэ. Буулгагдаһан цемент, хайр, перлит болон бусад материал газарһаа заводой гурбадахи дабхарта конвейерээр гаргагдаад, хэды шэнээн хэрэглэгдэхэ хуби хубияараа автомат шэгнүүртэ шэгнэгдээд, хоёрдохи дабхарта буулгагдаха юм. Бетон зуурадаг цехтэ оруулагдаһан тэдэ материал автомадай оньһо дарахатай зэргэ уһанда зууригдажа байшангай нэгэдэхи дабхарта тодхогдоһон бетон сохижо гаргадаг хэбтэ арматуратай барисалдуулагдан шудхагдажа бүтэн хананууд болгогдохо. Тэндэһээ нягтаруулагдан хатаагдаха камерта оруулагдаад, транспортероор газааша гаргагдажа, барилгада абаашагдаха талмай дээрэ буулгагдаха болоно. Тиигэжэ бэлэн хана, таһалганууд эндэһээ гаргагдаха байна.

Тус завод ашаглалгада оруулагдахынгаа урда тээ хэр зэргэ бэлэдхэлтэй байһан тухайнь һонирхогдоно. Заводой главна механик Евгений Иванович Безносюк энээндэ иимэ харюу үгэнэ:

— Завод хэзээшьегүй хүдэлгэгдэжэ эхилхээр бэлэн. Гэбэшье манай захил дүүргэгшэ барилгын организацинууд бүтээһэн юумэнэйнгээ ойро халирхайгаар хүрэнэ. Барилга гол түлэб бэлэн болобошье, үшөө һар-шэрхэн дутагдалнууд тэдэнэй хүдэлмэридэ үзэгдэнэ. Гадна хүнүүд шиидхэхы хүсэн байһан туладань тэдэнэргүйгөөр ямаршье оньһото техникэ өөрөө хүдэлхэгүй ха юм. Тиимэһээ заводто хүдэлхэ хүнүүд дүүрэн бэлдэгдэнхэй. Монтажнигууд, арматурщигууд, бетонщигууд, электрогагнууршад, кранщигууд заводой ашаглалгада оруулагдахатай зэргэ өөһэд өөһэдынгөө һууринуудые эзэлхэ.

Панельнэ гэр баридаг завод дүүрэн хүсөөрөө хүдэлгэгдөөд байхадаа жэл соо 35000 квадратна метр талмайтай байра үгэхэ гү, али 48 байратай 12 гэр бариха хүсэтэй. Ашаглалгада оруулагдаһан түрүүшынгээ жэл—1963 ондо завод тиимэ 6—8 гэрэй материал бэлэдхэхээр хараална.

Мүнөө заводой дэргэдэ перлитнэ цех баригдажа байна. Тэрэ цех 1964 оной нэгэдэхи кварталда баригдажа дүүргэгдэхэ түсэбтэй [...] лалгада ору[...] тус завод хүн[...] тай материал [...] юм.

Тэрэшэлэн [...] хэлэй мастер[...] дэ гэрнүүдэй [...] хэрэгсэлнүүд [...] лет доторхи т[...] хёогдохо бол[...]

Иигэжэ [...] үшөө нэгэ, ш[...] лалгада ору[...] жэ байгаа [...] зэргэдэ бодо[...]

Түрүүшын аэраторнууд

Холын хойто зүг шэглэһэн Витим, баруун зүг барин урдаһан Үдэ голнуудай эхинүүд хоорондо Хурга, Яруунын холбоо нуурнууд сагаалхина. Тэдэ нуурнууд загаһа барилгада ехэ удха шанартай юм. Гэбэшье эдэ нуурнуудай уһан үе үе болоод шэргэжэ, гүйхэн болодог. Зарим нуурнуудынь оройдоошье шэргэшэдэг байха юм. Нуурай уһанай гүйхэн болодог тиимэ жэлнүүдтэ тэндэхи загаһанай амидаралда ехэ бэрхэшээл тохёолдодог байна. Илангаяа үбэлэй хүйтэн үедэ мүльһэн доро уһанайнь кислород дуталдажа, загаһад олоор үхэдэг байха юм. Иимэ ябадал загаһанай ажахыда ехэ хохидол ушаруулна.

Загаһа үсхэбэрилгэ һайжаруулхын зорилгоор, тэдэ нуурнуудта аэраторнууд анха түрүүшынхеэ табигдаба. Энэ хадаа һалхин тээрмэдэл хүдэлжэ, уһандань сэбэр агаар оруулдаг түхеэрэлгэ. Аэратор мүльһэн доро хабшагдаһан уһанда амисхал оруулхадаа загаһанай ами абарна.

Аэратор тодхоһон нуурнуудай уһанда кислород ехээр нэмэнэ. Тиимэһээ нуурай уһа сэбэрлэхын зорилгоор аэраторнуудые нэгэ нуурһаа нүгөө нууртань нүүлгүүлдэг болгоо һаа һайшаалтай байгаа гэжэ һанагдана.

И. Артюнин.

Шатараар дэлхэйн чемпион болохын түлөө

Ботвинник добтолһоор...

Шатараар дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн мүрысөөнэй арбан дүрбэдэхи уулзалга үнгэрэгдэбэ.

— Шангахан тулалдаан болохонь ха,—гэжэ нааданай түрүүшын ябадалнуудые хараһан гроссмейстер С. Флор хэлээ. Үнэхөөрөөшье, мүнөөдэр дэлхэйн чемпион шанга шанга добтолгонуудые хэһэн байна. Сагаанаар наадаһан Ботвинник өөрынгөө дуратай ябадал — бэрсынгээ урдаһаа хэжэ, Петросяниие наадандаа хабаадуулжа шадана. Ботвинник гушаад онуудай үеэр иимэ даам даамай добтолгонуудые хэжэ, мэдээжэ шатаршадые тугшаруулдаг, мэгдэхэдэг, шүүдэгшье байһан юм.

Нааданай эхилһээр наймадахи ябадалай хэгдэтэр арбан хоёрдохи партида наадагдаһан байдал тохёолдоно. Удаань сагаанаар наадагша баруун талаяа бүхэлжэ, хюлгын гол тала руу шанга сохилто эмхидхэнэ.

Петросянай талада юун болоо хаб гээд хаража үзэе. Залуу шатаршан хэдыншье тугшаруу байдалда оробошье, гол бодонуудаа урагшань гаргажа, богони рокировко хэжэ үрдиһэн байна. Үбшэлһэн М. Тальда пресс-бюроһоо иимэ мэдээсэл дуулгахадань «Зүрхэтэйл!» гэжэ баясаа.

Ботвинник харын ноёндо добтолхын тула тэргэеэ абархаар «Хуурмаг рокировко» хэнэ. Саашадаа сагаанаар наадагшын бодонууд урагшаал зүдхэжэ мэдээ. Дэлхэйн түрүү һуури буляалдагша бодонуудаа һэлгэлсэжэ, байдалаа бага зэргэ һайжаруулна. Тиибэшье һаань, сагаанаар наадагшын байдал бараг һайн. Иимэ ушарнууд һүүлэй хэдэн партида тохёолдоһон байха. Дэлхэйн чемпион добтолжо байха үедөө болгоомжотой бэрхээр наадаа. Шанга добтолгын үедэ хараар наадагшын бэлэг абаагүй. Нааданай хойшолуулагдахын урда тээ шатаршад бэрсэнүүдээ һэлгэлсээ. Тиигэжэ хюлгэ дээрэ бараг байдал тохёолдобо гэһээ, Петросян буруу хамгаалга хэжэрхёо. Энээгээр наадан хойшолуулагдаа.

Дэлхэйн чемпион дүшэн нэгэдэхи ябадалаа бэшэнхэй.

(ТАСС).

ЯХАДАЙ ҺОНИН

ГРАФИК—232 ПРОЦЕНТ

Майн Нэгэнэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоһон, «Октемский» совхозой Чаранай малай фермынхид гайхамшагта илалтануудые туйлана. Нэгэдэхи кварталда абаһан һү һааха уялгаяа тэдэнэр 126 процент дүүргээ, тиигэжэ түсэбһөө гадуур 3950 килограмм һү һааһан байха юм.

Һү һааха графигаа 235 процент дүүргэһэн һаалишан Марина Николаева мүрысэгшэдэй урда найдамтайгаар түрүүлэн ябана.

ЧУЛЬМАНСКЫН ЖОЛООШОДОЙ БЭЛЭГ

Уласхоорондын һайндэр—Майн Нэгэниие угтуулан, Аямтрансын жолоошодой дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрбэ. Тэдэнэр «Якутзолото» трестын предприятинуудта, «Алданслюда» комбинадта шулуу нүүрһэ зөөхэ кварталайнгаа түсэб болзорһоонь урид дүүргэһэн байна.

Түрүү шофер Александр Тоскоев гайхамшагта амжалта туйлаба. Майн Нэгэниие 7 жэлдэ хараалагдаһан түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ угтаха гэжэ хүсэжэ ябана. Дүрбэн жэлэй турша соо энэ шофер өөрынгөө машинаар 700 мянган тонно-километр ашаа шэрэһэн шуу.

Автобазын шофернууд Василий Щербаков Геннадий Лозин хоёр мүн эршэмтэйгээр хүдэлжэ, Майн Нэгэндэ бэлэг болгон долоон жэлэйнгээ даабари дүүргэхээр зоригжонхой. Тоскоевһоол гээгдэнгүйгөөр хүдэлхэ гэжэ тэмсэжэ ябанад.

ТУМАТСКА ТУНДРАДА

«Усть-Янский» совхозой Туматска отделениин ангуушад агнууриһаа ехэ олзотой бусажа ерээ. Кварталайнгаа түсэб тэдэнэр ехээр үлүүлээ. Социалис Ажалай Герой Николай Саввич Колесов 23 сагаан үнэгэ барижа, нэгэдэхи кварталайнгаа түсэб нэгэ хахадаар үлүүлэн дүүргэһэн байха юм. Ангуушад Николай Охлопхов, Григорий Томский гэгшэд 45 сагаан үнэгэ тушаагаа.

(«Социалистическая Якутия» газетэһээ).

Сагаан уларил

Улаан-Үдын гидрометобсерваториин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай бага зэргэ үүлэтэй байха, шиир нойтон орохогүй. Баруун хойто зүгһөө һулаханаар һалхилха. Һүниндөө хойто аймагуудта 4—9, бусад нютагуудта 0—5 градус хүйтэн, хойто аймагуудта үдэртөө 0—5, бусад аймагуудта 6—11 градус дулаан байхаар багсаагдана.

Апрелиин 27—28-най үдэрнүүдтэ республика дотор үүлэтэйшэг байха, саһа бороон орохогүй. Баруун хойто зүгһөө һулаханаар һалхилха. Һүниндөө хойто аймагуудта 5—10, бусад нютагуудта 0—5 градус хүйтэн, үдэртөө хойто аймагуудта хоёр градус хүйтэнһөө гурбан градус хүрэтэр дулаарха, урда аймагуудта 4—9 градус дулаан болохоор хараалагдана.

КУКУРУЗАШАДАЙ [...]

Үгэ, аялгань Р. ЦЫБ[...]
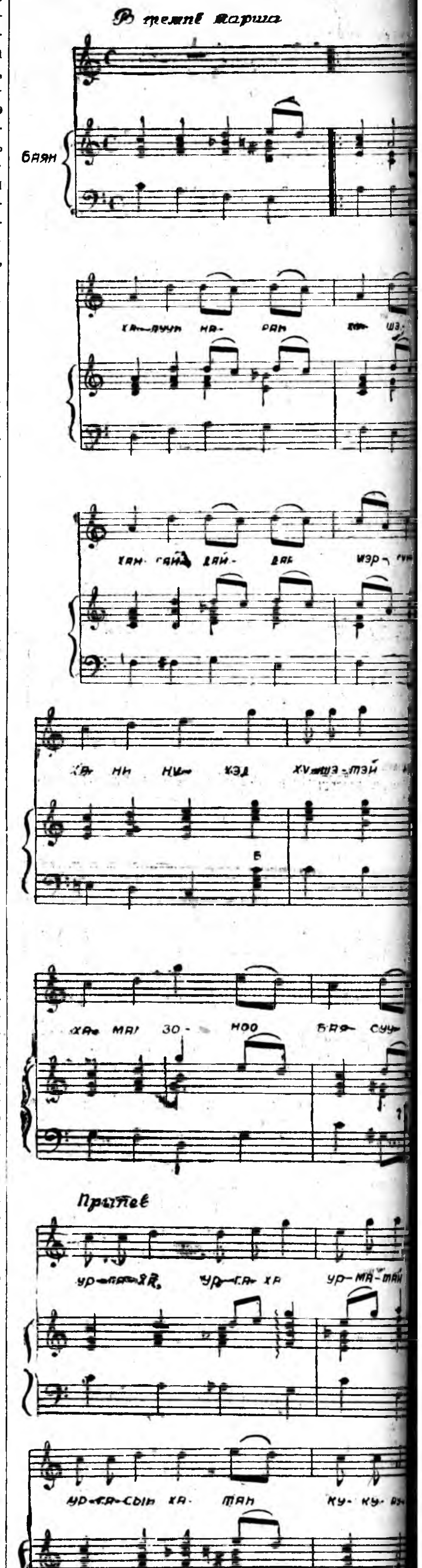
Халуун наран хүшэтэй юм
Хангай дайдаа жэргүүлээ.
Хани нүхэд эбтэй юм,
Хамаг зоноо баясуулаа.

Ургаха, ургаха
Урматай элбэгээр
Ургасын хатан кукуруза.

Талын хүрьһэн шэмэтэй юм
Таряан далай долгилхол,
Танил нүхэд хүшэтэй юм,
Талаан тамираа мэдүүлхэл,

Ургаха, [...]
Урматай [...]
Ургасын [...]

Үүрээр баран[...]
Үргэн полёо [...]
Үбгэн баабай [...]
Үрэ зүрхөө хү[...]

Ургаха, [...]
Урматай [...]
Ургасын [...]

Ред[...]
Ц. Ц. Ц[...]

Манай адрес-телеф[он]

АДРЕС РЕДАКЦИИ. г. Улан-Удэ, ул. Ле[...]
ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора—46-32, зам. ре[...] ответ. секретаря—27-37, отделов: партийной жи[...] —24-74, сельского хозяйства—47-59, советск[...] и культуры, литературы и искусства—34-05, [...] транспорта, информации—35-14, писем и рабс[...] отдел переводов и корректорская—35-95, бух[...] Для междугородных переговоров—16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министер[...] Бурятской АССР.

Н00409.